

Dumondas frequentas davart il Plan d'instrucziun 21 Grischun e davart la realisaziun

Stadi dals: 09-07-2019 / Novas dumondas marcadadas cun grisch

1. Davart quest document.....	4
2. Link al document da dumondas frequentas (FAQ) da la CDEP-T.....	4
2.1 Il Plan d'instrucziun 21 en general	4
2.2 Context dal project "Plan d'instrucziun 21".....	4
2.3 Entrada en vigur e realisaziun dal Plan d'instrucziun 21	4
2.4 Cuntegns dal Plan d'instrucziun 21	4
2.5 Cundiziuns generalas	4
3. Furmaziuns supplementaras obligatoricas	5
3.1 Plan da temp	7
3.2 Incumbensa cuminaivla	8
3.3 Offerta e dumonda	8
3.4 Planisaziun da las furmaziuns supplementaras obligatoricas / procedura d'annunzia.....	10
3.5 Coordinaziun e renconuschientscha interchantunala	11
3.6 Purschida regionala da curs.....	12
3.7 Introducziun e realisaziun: Instruir senza avair terminà la scolaziun supplementara	12
3.8 Furmaziun supplementara entaifer la scola (FSS)	12
3.9 Prender suenter scolaziuns supplementaras	14
3.10 Scolaziun supplementara en scrittira da basa	15
3.11 Scolaziun supplementara en etica, religiuns, cuminanza (ERC):	15
3.12 Scolaziun supplementara en economia, lavur e tegnairchasa (ELT)	17
3.13 Furmaziuns supplementaras en didactica dals roms.....	17
3.14 Furmaziuns supplementaras en il sector da la pedagogia speziala	18
3.15 Furmaziun supplementara specifica per il stgalim "Medias ed informatica"	18
3.16 Furmaziun supplementara confurma al stgalim "Didactica ed organisaziun 3. classa sec I"	19
3.17 Persunas d'instrucziun spezialisadas per lavur a maun.....	19
3.18 Pedagogas curativas e pedagogs curativs da scola (PCS).....	20
3.19 Logopedas e logopeds.....	20
3.20 Absolventas ed absolvents da la SAP	20
3.21 Persunas d'instrucziun senza engaschament fix / en congedi	21
3.22 Persunas d'instrucziun che stattan curt avant la pensiun	21
3.23 Persunas d'instrucziun spezialisadas	21
3.24 Entretschament.....	21
4. Chapientscha da l'emprender e da l'instrucziun	22
4.1 Eterogenitad.....	22
4.2 Savida	22
4.3 Rolla da la persuna d'instrucziun	22

5.	Cuntegns dal Plan d'instrucziun 21 GR	23
5.1	Plans d'instrucziun da lingua	23
5.2	Spazis, temps e societads (STS)	24
5.3	Individualisaziun.....	24
5.4	Scriver sin tastatura	25
5.5	Art textil e tecnic	25
5.6	Scrittira da basa.....	27
5.7	Moviment e sport.....	27
6.	Cundiziuns generalas.....	28
6.1	Communicaziun.....	28
6.2	Di da referenza	28
6.3	Adattaziun dal concept scolas bilinguas.....	28
6.4	Adattaziun dal concept scolas da talent.....	29
6.5	Adattaziun dal concept scolas privatas	30
6.6	Tavla da lecziuns – en general	30
6.7	Tavla da lecziuns linguas	32
6.8	Tavla da lecziuns matematica / meds d'instrucziun da matematica	33
6.9	Tavla da lecziuns spazis, temps e societads (STS) (cun geografia ed istorgia)	33
6.10	Tavla da lecziuns economia, lavur e tegnairecha (ELT)	33
6.11	Tavla da lecziuns art ed activitads expressivas e chant e musica	35
6.12	Tavla da lecziuns medias ed informatica	35
6.13	Tavla da lecziuns roms d'elecziun	36
6.14	Tavla da lecziuns etica, religiuns, cuminanza.....	37
6.15	Tavla da lecziuns religiun	37
6.16	Tscherna dals meds d'instrucziun e da las metodas.....	37
6.17	Situaziun dals meds d'instrucziun.....	38
6.18	Giudicament, Notas ed attestats	39
6.19	Manual d'agid "Diagnosa – promover – giuditgar"	41
6.20	Custs	42
6.21	Glista da noziuns en sursilvan ed en ladin.....	42
7.	Autorisaziun d'instruir e permissiun da dar scola	42
7.1	Instruir sin auters stgalims	42
8.	Pedagogia speziala	43
8.1	Organisaziun da las furmaziuns supplementaras obligatoricas	43
8.2	Mesiras da la pedagogia speziala / adattaziuns da las finamiras da l'instrucziun / dispensaziun da roms / cumpensaziun da dischavantatgs	45
8.3	Link tar la scola auta interchantunala da pedagogia curativa (SAPC).....	46
9.	Stgalim secundar II: scola media	46
9.1	Orientaziun a las cumpetenzas.....	46
9.2	Plan d'instrucziun 21 GR en il gimnasi inferior	46
9.3	Colliaziun dal stgalim secundar I cun il stgalim secundar II	46
9.4	Examen d'admissiun	47
9.5	Dumber d'emnas da scola	47

10. Survista dals links..... 47

1. Davart quest document

En quest document vegnan respundidas dumondas davart il Plan d'instrucziun 21 Grischun sco er davart sia entrada en vigor e sia realisaziun. Il document da dumondas frequentas (FAQ) vegn adina puspè repassà ed amplifitgà.

2. Link al document da dumondas frequentas (FAQ) da la CDEP-T

Sut il link qua survart chattais Vus respostas a dumondas tschentadas adina puspè en tut ils chantuns pertutgads dal project "*Plan d'instrucziun 21*". Qua vegnan preschentads intgins temas.

2.1 Il Plan d'instrucziun 21 en general

Tge è in plan d'instrucziun? Tge avantatgs ha in plan d'instrucziun communabel? Tge è nov?

2.2 Context dal project "Plan d'instrucziun 21"

Andament dal project, suveranità chantunala

2.3 Entrada en vigor e realisaziun dal Plan d'instrucziun 21

Meds d'instrucziun, scolaziun e furnaziun supplementara, giudicament, tavlas da lecziuns

2.4 Cuntegns dal Plan d'instrucziun 21

Champs e roms, moduls, cumpetenzas transversalas, singuls temas

[Datti la pussaivladad da consultar ils plans d'instrucziun dals singuls roms en ina preschentaziun da survista?](#)

Gea. Sur il sector da download dal plan d'instrucziun sut www.lehrplan.ch èsi dapi curt pussaivel da clamar si er posters. Per singuls roms mussan quels l'entir plan d'instrucziun cun tut las cumpetenzas. Actualmain èn quels posters disponibels per tut ils plans d'instrucziun da lingua, matematica, NUS, STS, ERC, NT, AF, ATT sco er moviment e sport.

2.5 Cundiziuns generalas

Scolina, stgalim secundar I, midada al stgalim secundar II, estructuras dal di

3. Furmaziuns supplementaras obligatoricas

Tgi finanziescha las furmaziuns supplementaras obligatoricas e las substituziuns?

Per tut las personas d'instrucziun ch'èn obligadas da frequentar ils curs vegnan finanzadas las furmaziuns supplementaras obligatoricas cumplainmain tras il chantun, e quai sur il credit d'impegn deliberà per realisar il Plan d'instrucziun 21 GR. Contribuziuns als custs da substituziun vegnan concedidas per singulas scolaziuns supplementaras obligatoricas (cf. [curs obligatorics](#)). Durant ils onns da realisaziun distgargia quai il preventiv dals purtaders da scola.

Èsi correct che la patruna u il patrun ubain la lavuranta u il lavurant sto surpigliar ils custs che resultan, sch'ina persuna d'instrucziun è malsauna e perquai absenta durant ils dis da furmaziun supplementara obligatorica per il Plan d'instrucziun 21.

Na. Las furmaziuns supplementaras obligatoricas vegnan finanzadas dal chantun. Sch'ina persuna d'instrucziun è malsauna e na po betg frequentar ina furmaziun supplementara obligatorica, ha ella la pussaivladad da frequentar ina furmaziun supplementara facultativa analogha. Quella vegn messa a quint e pajada da l'uffizi.

Per tgi è obligatoricas las furmaziuns supplementaras?

En il rom dal credit d'impegn vegnan fixads qua sutvart ils [curs obligatorics](#) per las furmaziuns supplementaras obligatoricas e per las scolaziuns supplementaras che figureschan en il rapport tar la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR. Ils curs obligatorics sa refereschan a la funcziun che vegn exequida, betg al diplom che divergescha eventualmain da la funcziun. Per questas occurrenzas obligatoricas che han lieu ils onns 2017 fin 2021 èn admessas mo personas d'instrucziun che adempleschan ils obligatoris resp. las admissiuns.

Per tut las personas d'instrucziun che n'èn betg admessas a las furmaziuns supplementaras obligatoricas porscha la SAPGR a partir da l'onn 2018 furmaziuns supplementaras facultativas analogas. Questa purschida vegn cuntinuada suenter l'onn 2021.

Ils preventivs da furmaziun supplementara dals purtaders da scola èn distgargiads fermamain en la fasa da realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR. Custs per furmaziuns supplementaras facultativas vegnan surpigliads individualmain u dals purtaders da scola.

Per tgi è obligatoricas las furmaziuns supplementaras en didactica dals roms, per tgi èn ellas facultativas?

Las publicaziuns dals curs infurmeschan davart ils [curs obligatorics](#) e davart las admissiuns a tut las furmaziuns supplementaras obligatoricas.

Datti ina survista che mussa il dumber da dis da curs per las furmazions supplementaras?

En la [broshura](#) "Wissen und Können – Weiterbildungen zur Einführung des Lehrplans 21 Graubünden" èn descrittas vias d'emprender individualas pussaivlas. La direcziun da la scola resp. la direcziun da la scolaziun speziala integrativa discutescha cun mintga persona d'instrucziun la via d'emprender individuala. Questa via po la persona d'instrucziun laschar confermar en il carnet da testat. Regulada vegn la via tras la direcziun da la scola resp. tras la direcziun da la scolaziun speziala integrativa. Sur in tool da planisaziun ha quella pussaivladads da controlla e po uschia dar pled e fatg a l'inspecturat da scola (surveglianza da scola).

Pon las differentas furmazions supplementaras vegnir frequentadas er en il rom da la furmaziun supplementara intensiva CDEP-ost?

Na. Quests curs èn ina pussaivladad excellenta per approfondar las atgnas cumpetenzas sin basa voluntara.

Tge furmazions supplementaras pli lungas han lieu durant il temp da scola? Cura paja il chantun ils custs da substituziun?

La SAPGR fixescha mintgamai il december las datas dals curs per las furmazions supplementaras obligatoricas che han lieu il proxim onn chalendar e dat lura liber l'annunzia. Las datas da l'onn 2017 èn gia enconuschentas. L'annunzia vegn dada liber uschè svelto sco pussaivel.

La [disposiziun dal departament](#) "Mesiras per realisar il Plan d'instrucziun 21 GR" dals 14 da zercladur 2016 fixescha en quest regard: Per regla sto almain la mesadad da las mesiras da realisaziun vegnir frequentada durant il temp senza instrucziun. Sche questa prescripziun na po betg vegnir ademplida, sto l'instrucziun che croda ora l'avantmezdi respectiv vegnir cumpensada en moda adattada. Las contribuziuns als custs da substituziun sa drizzan tenor l'art. 10 da las [directivas](#) concernent la furmaziun supplementara da personas d'instrucziun. Per tge furmazions supplementaras obligatoricas ch'i dat contribuziuns als custs da substituziun, è reglà en la [disposiziun da l'uffizi](#) nr. 31 dals 7 da mars 2017 davart ils curs obligatorics.

Furmazions supplementaras tar il PI21 GR vegnan mintgatant er ad avair lieu durant in lavurdi e pia betg durant il temp senza instrucziun. Co vegn reglada la substituziun, sche la persona d'instrucziun frequenta ina tala furmaziun supplementara?

Per regla ha almain la mesadad da las mesiras da realisaziun lieu durant il temp senza instrucziun. Sche questa prescripziun na po betg vegnir ademplida, sto l'instrucziun che croda ora l'avantmezdi respectiv vegnir cumpensada en moda adattada.

L'uffizi per la scola populara ed il sport ha inditgà en las disposiziuns davart ils curs obligatorics quellas furmazions supplementaras sco obligatoricas, per las qualas vegnan pajads custs da substituziun ed ha fixà ils mezs dis maximalmain imputabels per calcular las contribuziuns als custs da substituziun. Las contribuziuns als custs da substituziun sa drizzan tenor l'art. 10 da las "[Directivas](#) concernent la furmaziun supplementara da personas d'instrucziun" dals 13 da zercladur 2013.

Uschenavant che la [disposiziun dal departament](#) nr. 973 dals 14 da zercladur 2016 "Mesiras per realisar il Plan d'instrucziun 21 GR" na cuntogna betg regulaziuns spezialas per las

mesiras da realisaziun che figureschan en las consideraziuns, valan las regulaziuns tenor las basas da la legislaziun da scola (lescha da scola, ordinaziun da scola, directives).

3.1 Plan da temp

[Per tge na pon betg tut las furmaziuns supplementaras obligatoricas vegnir manadas tras avant ch'il Plan d'instrucziun 21 GR vegn mess en vigur?](#)

Planisar las furmaziuns supplementaras obligatoricas per las personas d'instrucziun da tut ils stgalims sco er per las pedagogas curativas ed ils pedagogs curativs da scola è ina gronda sfida. Per motivs organisatorics na fissi strusch pussaivel per la SAPGR, per las scolas e per las personas d'instrucziun da porscher resp. d'absolver tut las furmaziuns supplementaras obligatoricas entaifer in onn e mez.

A partir dal mument ch'i vegnan mess en vigur, valan il nov plan d'instrucziun sco er las tavlas da lecziuns. Fin l'onn da scola 2021/22, cur che la fasa da la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR è terminada, vegnan tuts ad avoir frequentà lur furmaziuns supplementaras obligatoricas. Pir en l'evaluaziun a partir da l'onn da scola 2022/23 vegni premiss che tut ils roms vegnian instruids cumpletmain tenor il Plan d'instrucziun 21 GR.

[Cura \(dis, uras, temp da vacanzas e.u.v.\) han lieu las furmaziuns supplementaras obligatoricas e las scolaziuns supplementaras? Vegnan pajadas contribuziuns als custs da substituziun?](#)

Per regla sto almain la mesadad da las [mesiras da realisaziun](#) vegnir frequentada durant il temp senza instrucziun. Sche questa prescripziun na po betg vegnir ademplida, sto l'instrucziun che croda ora l'avantmezdi respectiv vegnir cumpensada en moda adattada. Las contribuziuns als custs da substituziun sa drizzan tenor l'art. 10 da las [directivas](#) concernent la furmaziun supplementara da personas d'instrucziun.

L'uffizi per la scola populara ed il sport fixescha il dumber maximal da mezs dis ch'èn imputabels per calcular las contribuziuns als custs da substituziun. Quels èn inditgads en la disposiziun davart ils [curs obligatorics](#). Ils custs da substituziun pon vegnir quintads giu cuntinuadamain cun il formular separà tar l'uffizi per la scola populara ed il sport, partizium "finanzas".

[Cura vegnan publicgads ils termins da las furmaziuns supplementaras da l'onn suandant?](#)

Ils curs da l'onn suandant vegnan mintgamai publicgads da la SAPGR il december.

[Sche las furmaziuns supplementaras obligatoricas han lieu pir il zercladur 2018, han las personas d'instrucziun memia pauc temp per preparar e planisar l'instrucziun.](#)

La finamira è quella che tut las personas d'instrucziun pon cumenzar particularmain cun las scolaziuns supplementaras obligatoricas avant l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 GR l'onn da scola 2018/19. Questas scolaziuns na vegnan per regla betg terminadas fin a l'introducziun dal plan d'instrucziun l'onn da scola 2018/19. Anzi, las furmaziuns supplementaras duain er dar la pussaivladad d'incluser experientschas che las personas d'instrucziun han gia fatg. La fasa da realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR dura fin l'onn 2021. A partir dal mument da lur entrada en vigur valan il nov plan d'instrucziun sco er las tavlas da lecziuns. Fin l'onn da scola 2021/22, cur che la fasa da la realisaziun dal Plan

d'instrucziun 21 GR è terminada, vegnan tuts ad avair frequentà lur furmaziuns supplementaras obligatoricas. Pir en l'evaluaziun a partir da l'onn da scola 2022/23 vegni premiss che tut ils roms vegnian instruids cumplettaimain tenor il Plan d'instrucziun 21 GR.

3.2 Incumbensa cuminaivla

[Tgi ha tge incumbensa durant la fasa da realisaziun?](#)

Valair valan las regulaziuns da la lescha da scola. Cun il Plan d'instrucziun 21 na sa mida nagut. Las funcziuns dal USS, da la SAPGR, da las autoritads da scola, da las direcziuns da scola e da las personas d'instrucziun na sa midan betg. L'inspecturat da scola vegn ad evaluar er vinavant regularmain la qualitat en las novas structures regularas. A partir da l'onn da scola 2022/23 han questas evaluaziuns lieu areguard il Plan d'instrucziun 21 GR.

3.3 Offerta e dumonda

[Sch'ina persuna d'instrucziun dovra, suenter ch'ella ha frequentà las furmaziuns supplementaras obligatoricas, anc dapli segirezza per instruir cun il Plan d'instrucziun 21, po ella alura frequentar curs d'approfondaziun?](#)

Las furmaziuns supplementaras obligatoricas che vegnan purschidas da la SAPGR en connex cun la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR, vegnan surpigliadas dal chantun GR e ston vegnir frequentadas en mintga cas da las gruppas da las personas d'instrucziun tschernidas (cf. [curs obligatorics](#)). Mintga persuna d'instrucziun è libra da sa furmar vinavant supplementarmain. Probablmain porscha la SAPGR curs sin basa facultativa sco cumplettaziuns da la purschida da las furmaziuns supplementaras obligatoricas. Ils custs da quests curs surpiglia la persuna d'instrucziun senza resp. ses pertader da scola.

[Po ina persuna d'instrucziun s'annunziar per tut las furmaziuns supplementaras obligatoricas e per tut las scolaziuns supplementaras?](#)

Na. I sa tracta d'ina furmaziun supplementara obligatorica, ils singuls curs sa drizzan perquai a tschertas gruppas en mira. Las publicaziuns dals curs infurmeschan davart ils curs obligatorics. Las direcziuns da las scolas survegnan ad ura las infurmaziuns davart ils curs obligatorics per pudair planisar las furmaziuns supplementaras obligatoricas e las scolaziuns supplementaras a lur scolas.

[Dastgan las furmaziuns supplementaras en didactica dal rom vegnir frequentadas mo per quels ciclus ch'ins instruescha era?](#)

Da princip fai senn da frequentar las furmaziuns supplementaras en didactica dal rom per quels ciclus ch'ins instruescha. Per pedagogas e pedagogs curativs da scola en instituziuns da la scolaziun speziala sco er per personas d'instrucziun PI / SSI n'è quai betg adina il cas. Ellas ed els pon decider independentamain – suenter avair consultà lur direcziun da scola – per tge ciclus ch'ellas ed els frequentan ina furmaziun supplementara en didactica dal rom. Questa regulaziun vala exclusivamain per furmaziuns supplementaras en didactica dal rom e po vegnir pussibilitada per questas furmaziuns, perquai che la frequentaziun da furmaziuns supplementaras en didactica dal rom resta limitada a maximalmain 4 furmaziuns supplementaras e perquai che la decisiun n'ha pia naginas consequenzas finanzialas sin l'entir project.

Co vegnan integradas las personas d'instrucziun da scolas privatas en las furmazions supplementaras obligatoricas tar il Plan d'instrucziun 21 GR?

Las furmazions supplementaras obligatoricas valan er per scolas privatas. Per furmazions supplementaras che sa refereschan a la scola (p.ex. furmazion supplementara entaifer la scola) pon scolas privatas er s'unir cun ina scola publica. Per coordinaziuns po la direcziun da la scola consultar l'inspecturat da scola cumpetent.

Datti contingents per las furmazions supplementaras obligatoricas?

Admessa a la furmazion supplementara obligatorica è quella magistraglia ch'instruescha il rom respectiv sin il stgalim da scola respectiv. Mo per la scolaziun supplementara en etica, religiuns, cuminanza (ERC) datti in contingent tenor il dumber da partiziuns sin il stgalim primar. Quel vala durant l'entira fasa da realisaziun. Igl è l'incumbensa da la direcziun da la scola da planisar – ensem cun las singulas personas d'instrucziun – il basegn da furmazion supplementara per l'entir temp. Il contingent d'ina scola na sto betg vegnir exaurì en mintga cas. Plazzas dal contingent che vegnan libras pon vegnir messas a disposiziun ad autras scolas.

Co vegnan communitgads e controllads ils contingents per las furmazions supplementaras obligatoricas?

Ils contingents èn fixads en la disposiziun da l'uffizi nr. 31 dals 7 da mars 2017 davart ils curs obligatorics. Actualmain exista in contingent da furmazion supplementara mo per etica, religiuns, cuminanza: Per partiziun d'in lieu da scola dal stgalim primar stat a disposiziun ina plazza da scolaziun. La responsabladad per observar il contingent ha la direcziun da la scola. L'inspecturat da scola sustegna las direcziuns da scola tar la realisaziun.

Persunas d'instrucziun dastgan frequentar maximalmain quatter furmazions supplementaras en didactica dals roms. Co ston ins chapir quest maximum?

Las personas d'instrucziun e las personas d'instrucziun spezializadas frequentan – tenor la disposiziun davart ils curs obligatorics – mo furmazions supplementaras en didactica da roms ch'ellas instrueschan er. Tgi che instruescha main che quatter roms, frequenta correspudentamain main che quatter furmazions supplementaras en didactica dals roms. Tgi che instruescha dapli roms, sto frequentar quatter furmazions supplementaras en didactica dals roms.

Quai vul dir che p.ex. ina persona d'instrucziun spezializada en moviment e sport, che instruescha mo quest rom, frequenta er mo la didactica da quest rom. Percunter frequenta ina persona d'instrucziun da la scola primara ch'instruescha tut ils roms, maximalmain quatter furmazions supplementaras en didactica dals roms.

3.4 Planisaziun da las furmaziuns supplementaras obligatoricas / procedura d'annunzia

Co guarda or la procedura d'annunzia per las furmaziuns supplementaras obligatoricas? Tgi fa tge controllas?

La direcziun da la scola resp. la direcziun da la scolaziun speziala integrativa regulescha il basegn da furmaziun supplementara. Uschepert ch'ina persuna d'instrucziun è s'annunziada, survegn la direcziun da la scola resp. la direcziun da la scolaziun speziala integrativa ina copia da la conferma d'annunzia. Sch'ella n'è betg perencletga, po ella contactar la SAPGR.

Sche persunas d'instrucziun, ma er persunas d'instrucziun PI/SI, èn engaschadas en pliras scolas, discutan ellas lur basegn personal da furmaziuns supplementaras obligatoricas cun las direcziuns da las scolas respectivas resp. cun las direcziuns da la scolaziun speziala integrativa.

Persuna d'instrucziun SSI: Tgi è responsabel per planisar las furmaziuns supplementaras obligatoricas?

En la disposiziun da l'uffizi dals 7 da mars 2017 èn vegnids fixads ils [curs obligatorics](#) per mauns da las persunas d'instrucziun. Entaifer quest rom decidan las direcziuns da las scolas davart l'admissiun da las persunas d'instrucziun a las furmaziuns supplementaras obligatoricas. Per planisar las furmaziuns supplementaras obligatoricas per las persunas d'instrucziun SSI èn responsablas las direcziuns da las scolas regularas, nua che questas persunas d'instrucziun èn engaschadas. Sche persunas d'instrucziun SSI èn engaschadas en pliras scolas, discutan ellas lur basegn personal da furmaziuns supplementaras obligatoricas cun las direcziuns da las scolas respectivas. Las direcziuns da la scolaziun speziala integrativa da las instituziuns da la scola speziala controlleschan las furmaziuns supplementaras da las persunas d'instrucziun SSI en il rom da lur incumbensas directivas.

È la successiun da las annunzias ina successiun fixa? Han persunas d'instrucziun la preferenza envers pedagogas curativas da scola? Sche l'annunzia per in curs vegn refusada, perquai ch'il curs è gia plain, vegn ins lura automaticamain sin la glista dal proxim curs?

Per quellas persunas d'instrucziun cun obligatori / admissiun vala la successiun da l'annunzia. Uschepert ch'in curs è plain, ston ins s'annunziar per in proxim curs. En cas da dumondas davart la procedura d'annunzia pon ins sa drizzar a la [SAPGR](#).

Co vegnan tramessas / repartidas las datas d'access per las persunas d'instrucziun?

Las datas d'access vegnan tramessas per e-mail a las persunas d'instrucziun ch'èn engaschadas durant quest onn da scola en in scola grischuna. Persunas d'instrucziun che n'instrueschan actualmain betg, ma che vuessan tuttina frequentar curs, pon far quai a partir da l'onn 2019 en il sector da la furmaziun supplementara facultativa. Ellas pon s'annunziar tar la [SAPGR](#) e vegnan messas sin ina glista da spetga.

Pon datas (p.ex. da personas d'instrucziun) vegnir importadas er en il tool da planisaziun?

Na, mintga persona d'instrucziun sto crear in'unitad da datas. Quai cun endatar ses num e ses prenum. En cas da dumondas davart il tool da planisaziun pon ins sa drizzar a la [SAPGR](#).

Senta il sistem dal tool da planisaziun, sin tge stgalim da scola resp. en tge ciclus che la persona d'instrucziun instruescha, e blochescha il sistem furmaziuns supplementaras obligatoricas, a las qualas la persona d'instrucziun n'è betg admissa?

Na, il sistem na vesa betg quai. Igl ha pliras personas d'instrucziun che lavuran sin differents stgalims. En cas da dumondas davart il tool da planisaziun pon ins sa drizzar a la [SAPGR](#).

A tgi pon personas d'instrucziun sa drizzar, sch'ellas n'èn betg perencletgas cun las decisziuns da la direcziun da la scola.

En cas da dumondas pertutgant l'interpretaziun dals curs obligatorics pon las scolas consultar la cussegliaziun professiunala da l'inspecturat da scola. Per scleriments interns (tgi frequenta il curs cura) sto vegnir consultà il cussegl da scola en situaziuns da conflict. Tenor ils curs obligatorics ha la direcziun da la scola ina libertad d'agir, en il rom da la quala ella po decider definitivamain (p.ex. tgi dal team da la chasa da scola frequenta la didactica dal rom matematica). Las personas d'instrucziun èn libras da frequentar la furmaziun supplementara sco furmaziun supplementara facultativa.

3.5 Coordinaziun e reconuschientscha interchantunala

Po ina persona d'instrucziun instruir er en in auter chantun cun las furmaziuns supplementaras da la SAPGR?

Il diplom dal stgalim è la basa per la reconuschientscha en tut ils chantuns.

Renconuscha il chantun Grischun autorisaziuns d'instruir che personas d'instrucziun han acquistà tras la scolaziun en auters chantuns (p.ex. ZH, SG), p.ex. en il rom ERC?

Autorisaziuns d'instruir acquistadas en scolas autas da pedagogia vegnan da princip reconuschidas, uschia che las personas d'instrucziun èn deliberadas dals obligatoris vertents. Sch'ils curs obligatorics na menziuneschan betg expressivamain insatge auter, èn las personas d'instrucziun admissas a las furmaziuns supplementaras obligatoricas ed a las scolaziuns supplementaras. En cas da dubi sa drizza la direcziun da la scola a l'inspecturat per sclerir questa dumonda.

Renconuscha il chantun Grischun furmaziuns supplementaras absolvidas en scolas autas da pedagogia en auters chantuns (p.ex. ZH, SG) u en auters connexs?

La dumonda, sch'ina furmaziun supplementara gia frequentada deliberescha las personas d'instrucziun da lur curs obligatorics, vegn respundida en il cas singul tras la direcziun da la scola. En cas da dubi sa drizza la direcziun da la scola a l'inspecturat per sclerir questa dumonda.

Co tractain nus en l'avegnir qualificaziuns d'instruir il rom "enconuschiantscha da las religiuns ed etica" che la SAPGR ha concedì a persunas che n'han betg ina patenta dal stgalim correspondent?

La qualificaziuns d'instrucziun da la SAPGR acquistadas tenor il dretg vegl èn valaivlas er vinavant e correspundan en il chantun Grischun ad in'autorisaziun d'instruir quest rom.

3.6 Porschida regionala da curs

Èsi previs da porscher furmaziuns supplementaras obligatoricas – cun excepziun da las furmaziuns supplementaras entaifer la scola – er en las regiuns linguisticas?

Gea. Furmaziuns supplementaras obligatoricas vegnan per regla porschidas en las regiuns linguisticas.

3.7 Introducziun e realisaziun: Instruir senza avair terminà la scolaziun supplementara

Co duain persunas d'instrucziun ir enturn cun il fatg ch'ellas ston instruir e giuditgar roms a partir da l'onn da scola 2018/19 senza avair terminà la scolaziun supplementara correspondent?

Questa dumonda na pertutga betg mo il nov plan d'instrucziun, perquai che persunas d'instrucziun che han in diplom dal stgalim instrueschan er gia oz roms, per ils quals ellas n'han nagina scolaziun. Tuttina na vegni betg pretendì dad ellas ch'ellas frequentian ina scolaziun supplementara per quests roms.

Il Plan d'instrucziun 21 GR vegn mess en vigur per l'onn da scola 2018/19 (3. classa sec. I 2019/2010). A partir da lura valan il nov plan d'instrucziun sco er la tavla da lecziuns. La fasa da realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR dura però fin la fin da l'onn 2021. Quai vul dir che las persunas d'instrucziun instrueschan a partir da l'onn 2018 resp. 2019 spezialmain en il roms introducids da nov (etica, religiuns, cuminanza sin il stgalim primar, orientaziun professionala sin il stgalim secundar I, medias ed informatica en il 2. ciclus) tenor lur stadi da savida. Per garantir la qualitad da la scola e da l'instrucziun resguarda l'inspecturat da scola il fatg che las persunas d'instrucziun han temp fin la fin da l'onn 2021 per frequentar las scolaziuns supplementaras e per survegnir segirezza d'instruir. Pir en l'evaluaziun a partir da l'onn da scola 2022/23 vegni premiss per tut ils roms ch'i vegnia instrui cumplettaim tenor il Plan d'instrucziun 21 GR.

3.8 Furmaziun supplementara entaifer la scola (FSS)

Sto ina scola che ha gia manà tras ina FSS davart l'orientaziun a las cumpetenzas tuttina frequentar las FSS prescrittas dal chantun?

Gea. Las duas FSS da basa "Emprender en moda orientada a las cumpetenzas" sco er "Diagnosa, promover, giuditgar" èn obligatoricas. En quest connex vegn la SAPGR a sa basar sin la savida ch'è gia avant maun e sin ils basegns da las singulas scolas. Il tema da la terza FSS po vegnir tschernì libramain.

Il medem di sco ina FSS tar il Plan d'instrucziun 21 GR ha lieu in'occurrentza communal (p.ex. rimnada da palpìri), uschia ch'intginas personas d'instrucziun arrivin pli tard a l'occurrentza u ston bandunar quella pli baud. Po vegnir spustà il termin u è pussaivla ina dispensaziun parziala?

La direcziun da la scola contactescha la persuna respectiva da l'inspecturat da scola per sclerir individualmain la situaziun.

A tgi sa drizzan las duas occurrenzas da FSS "Instruir ed emprender a moda orientada a las cumpetenzas" e "Diagnosa, promover, giuditgar"? Èn admessas er personas ch'instrueschan religiun?

Sche personas ch'instrueschan religiun dastgan sa participar a las occurrenzas da FSS, vegn decidì da la direcziun da la scola. Da princip sa drizzan ils cuntegns da las FSS a l'entir team da la chasa da scola. Sche las personas ch'instrueschan religiun pon er sa participar, è quai da beneventar.

Ina persuna d'instrucziun na po betg sa participar ad ina FSS tar il Plan d'instrucziun 21 GR, perquai ch'ella è gist en il congedi da furmaziun supplementara u da maternità pajà. Po ella frequentar ina FSS d'ina outra scola?

La direcziun da la scola contactescha la persuna respectiva da l'inspecturat da scola per sclerir individualmain la situaziun.

Ils cuntegns da la FSS 1 ("Emprender en moda orientada a las cumpetenzas") e da la FSS 2 ("Diagnosa, promover, giuditgar") èn identics en tut ils curs. Però sa refereschan els a la savida preliminar da las participantas e dals participants e tiran a niz lur resursas. Sin fundament da las atgnas premissas fixescha mintga scola uschia per sasezza, co ch'ella realisescha concretamain il svilup da l'instrucziun. La persuna d'instrucziun è senza responsabla ch'ella possa realisar pli tard en la pratica sia incumbensa en il senn da l'atgna scola.

Sch'ina persuna d'instrucziun frequenta la FSS en in auter lieu, na surpiglia il chantun nagins custs da substituziun per l'instrucziun che croda ora. Lura sto la substituziun vegnir schiada internamain u sto la scola surpigliar senza ils custs resultants.

Èn scolas privatas obligadas d'organisar sezzas FSS?

Na. En quai che concerna questa dumonda contacteschan las scolas privatas la persuna responsabla da l'inspecturat districtual.

Il bloc "entretschament" (cf. tema pussaivel per FSS nr. 3) para d'avair ina gronda impurtanza. Tge finamiras ed intents ha quest bloc?

En il decurs dal process da realisaziun van las personas d'instrucziun lur via d'emprender individuala. Quai vul dir che betg tuts frequentan las medemas furmaziuns supplementaras obligatoricas. Cunzunt en il sector da las furmaziuns supplementaras en didactica dals roms èsi perquai raschunaivel da barattar l'emprendì en gruppas da lavur adattadas, per che l'instrucziun en tut las classas possia profitar. Igl è l'incumbensa da las direcziuns da las scolas resp. da las direcziuns da la scolaziun speziala integrativa da regular en l'atgna scola quest svilup che metta l'instrucziun en il center. Per quest intent èn ellas vegnidas scoladas en las furmaziuns supplementaras obligatoricas. La SAPGR porscha dentant sustegn en chausa, e quai en furma d'ina furmaziun supplementara entaifer la scola (FSS) u d'in process da cussegliaziun pli lung.

En il rom da la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 dastgan scolas frequentar facultativamain ina 3. furmaziun supplementara entaifer la scola en unitads da realisaziun gia definidas, e quai en cuminanza cun auters purtaders da scola. A partir da cura e per tge temas d'approfondaziun vegn purschida questa 3. furmaziun supplementara entaifer la scola?

La 3. furmaziun supplementara entaifer la scola po vegnir tschernida tar la SAPGR a partir dal schaner 2019 fin la fin da l'onn 2021. La survista dals temas d'approfondaziun vegn la SAPGR a preschentar per tut ils mainascola ils 16 d'avust 2018 a chaschun d'ina occurrenza en la Scola auta da pedagogia dal Grischun. A partir da questa data orienteschan in feagl gulant sco er la pagina d'internet da la SAPGR davart questa purschida.

Dastgan ils purtaders da scola realisar – sper las trais occurrenzas obligatoricas da FSS tar il Plan d'instrucziun 21 GR – er ulteriurs curs da FSS or da la purschida da FSS tar il Plan d'instrucziun 21 GR sco furmaziuns supplementaras tenor l'art. 11 da las directivas concernent la furmaziun supplementara da personas d'instrucziun?

Gea. Las occurrenzas obligatoricas da FSS tar il Plan d'instrucziun 21 GR pon vegnir quintadas da las scolas tar lur obligaziun da frequentar furmaziuns supplementaras tenor l'art. 5 al. 2 da las [directivas concernent la furmaziun supplementara da personas d'instrucziun](#). Durant la fasa da realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR dastgan las scolas dentant er far diever d'ulteriuras occurrenzas da FSS en il rom da l'art. 5 da las directivas menziunadas. Als curs da FSS ch'ils purtaders da scola offran supplementarmain a la purschida obligatorica da FSS dal Plan d'instrucziun 21 GR, sa participescha il chantun tenor l'art. 11 da las directivas menziunadas. Quests curs da FSS pon medemamain cuntegnair temas dal Plan d'instrucziun 21 GR.

3.9 Prender suenter scolaziuns supplementaras

Datti la pussaivladad da far ina scolaziun supplementara pli tard u sin in'otra via (p.ex. etica, religiuns, cuminanza)?

Sch'ina scolaziun supplementara ch'è vegnida fatga en in'otra moda po vegnir reconuschida, sto vegnir sclerì da cas a cas ([e-mail](#)). Il chantun Grischun porscha la scolaziun supplementara pliras giadas durant la fasa da realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR. Ulteriuras purschidas per pli tard n'èn betg planisadas.

3.10 Scolaziun supplementara en scrittira da basa

[Dastgan personas d'instrucziun da la scolina er frequentar la scolaziun supplementara en scrittira da basa?](#)

Na. Personas d'instrucziun da la scolina na dovran nagina savida specifica da la scrittira da basa. Grazia a lur scolaziun da basa san ellas tge impurtanza ch'il svilup motoric ha (cf. las abilitads fundamentalas dal champ da cumpetenzza "scriver"). La scrittira da basa vegn emprendida pir a partir da la 1. classa.

Questa scrittira vegn messa a disposiziun a tut las personas d'instrucziun.

[Dastgan personas d'instrucziun che lavuran unicamain en la IPSE \(instrucziun da promoziun per scolaras e scolaras da lingua estra\) u che instrueschan mo TsL/RsL \(tudestg sco segunda lingua / rumantsch sco segunda lingua\) er sa participar a la scolaziun supplementara "scrittira da basa incl. scriver cun novas medias"?](#)

Na. A la scolaziun supplementara "scrittira da basa incl. scriver cun novas medias" n'èn personas d'instrucziun dad IPSE e da TsL/RsL betg admessas tenor la disposiziun davart ils [curs obligatorics](#). La SAPGR vegn previsiblamain a porscher questa furmaziun supplementara a partir da l'onn 2019 er sco furmaziun supplementara facultativa per ulteriuras gruppas da personas d'instrucziun interessadas.

Questa scrittira vegn messa a disposiziun a tut las personas d'instrucziun.

3.11 Scolaziun supplementara en etica, religiuns, cuminanza (ERC):

[Tgi visita la scolaziun supplementara en ERC? Datti contingents?](#)

Persunas d'instrucziun da la scola primara, da la scolina e da la scola secundara, catechetas e catechets, personas d'instrucziun PI/SSI sco er personas d'instrucziun spezializadas ch'èn previs d'instruir il rom "etica, religiuns, cuminanza" (ERC) sin il stgalim primar ed admess da la direcziun da la scola a l'annunzia en il rom dal contingent. Personas d'instrucziun cun in diplom da la SAP a partir dal 2011, che han absolvi il modul supplementar "enconuschientscha da las religiuns ed etica", èn exclusas da questa scolaziun supplementara (cf. curs obligatorics).

Persunas d'instrucziun da la scolina e da la scola secundara, personas d'instrucziun spezializadas, personas d'instrucziun PI/SSI sco er catechetas e catechets che na pon betg preschentar in diplom per il stgalim primar, dovran ina permissiun d'instrucziun tenor l'[art. 55 da l'ordinaziun da scola](#) .

Remartga: La resposta a questa dumonda è vegnida cumplettada per ils 20 da december 2017.

Po il rom ERC vegnir instrui er da personas d'instrucziun da la scolina / da personas d'instrucziun da la scola secundara / da personas d'instrucziun PI/SSI / da personas d'instrucziun da lavur a maun / da personas d'instrucziun d'economia da chasa e d'altres personas d'instrucziun spezialisadas?

Gea. Las categorias da personas d'instrucziun menziunadas dastga frequentar la furmaziun supplementara ERC, sch'ellas instrueschan il rom ERC sin il stgalim primar ed èn admessas da la direcziun da la scola per la scolaziun supplementara en il rom dal contingent. Sin proposta dal LEGR sco er da la FMSG ha il DECA dà al USS ils 19 da december 2017 l'incumbensa d'adattar quests curs obligatorics (cf. curs obligatorics). Questas adattaziuns valan exclusivamain per la scolaziun supplementara ERC, perquai che la decisiun tar questa furmaziun supplementara n'ha naginas consequenzas finanzialas pervia da la contingentaziun.

Remartga: La resposta a questa dumonda è vegnida midada per ils 20 da december 2017.

La furmaziun supplementara etica e religiun per il stgalim secundar I ha durà 10 dis. Quai è stà plitgusch pauc per survegnir ina survista da tut las religiuns mundialas e per lura pudair instruir en moda uschè cumpetenta sco pussaivel. Co duai bastar la scolaziun supplementara da 5 dis sin il stgalim primar per esser preparà per l'instrucziun dad ERC?

En la scolaziun supplementara dad ERC s'acquistan las personas d'instrucziun dal stgalim primar savida fundamentala e cumpetenzas per lavurar cun il Plan d'instrucziun 21 GR. Per personas interessadas porscha la SAPGR curs che pon vegnir frequentads voluntarmain.

Sin il stgalim secundar I hai per part memia paucas personas d'instrucziun cun ina scolaziun supplementara dad ERC. È er planisada ina scolaziun supplementara per personas d'instrucziun da quest stgalim?

Na, betg en il rom dal project Plan d'instrucziun 21 GR. Sch'il basegn vegniss cumprovà, purschess la SAPGR dentant curs correspundents. Questa purschida avess dentant lieu ordaifer las furmaziuns supplementaras obligatoricas tar il Plan d'instrucziun 21 GR ed ils curs stuessan er vegnir finanziads en outra moda.

Èsi pussaivel d'instruir ERC cun il certificat da l'onn 2012 (modul etica e religiun cun certificat ed autorisaziun)?

Gea. Tut las absolventas e tut ils absolvents da la SAPGR che han terminà il studi l'onn 2011 u pli tard han il dretg d'instruir il rom ERC sin il stgalim primar senza ulteriuras scolaziuns supplementaras.

Ston personas d'instrucziun da la scola primara, che han absolvì avant in pèr onns la scolaziun ERC per il stgalim superiur, absolver la scolaziun supplementara ERC da 5 dis per la scola primara en il rom da l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21?

Na. Personas d'instrucziun che instrueschan ERC sin il stgalim primar e che han gia absolvì la scolaziun ERC per il stgalim superiur, na ston betg absolver la scolaziun supplementara. La direcziun da la scola decida davart lur admissiun a l'annunzia.

3.12 Scolaziun supplementara en economia, lavur e tegnairchasa (ELT)

Po ina magistra da lavur a maun (che ha mo la scolaziun da magistra da lavur a maun senza economia da chasa) frequentar ils 5 dis scolaziun supplementara en ELT e survegn ella lura l'autorisaziun d'instruir quest rom?

Tenor la disposiziun davart ils [curs obligatorics](#) n'è ina magistra da lavur a maun betg admissa a la scolaziun supplementara obligatorica en ELT. Questa scolaziun supplementara metta il focus sin ils secturs economia e lavur ed è pia concepida sco rom supplementar per personas d'instrucziun d'economia da chasa.

[Dastga ina persona d'instrucziun dal stgalim secundar I, che ha ina scolaziun en il rom "economia", er absolver la scolaziun supplementara ELT cun focus "tegnairchasa"?](#)

Na. Tenor la disposiziun davart ils curs obligatorics èn admissas mo personas d'instrucziun d'economia da chasa a la scolaziun supplementara ELT cun focus sin economia e lavur. Personas d'instrucziun cun ina patenta dal stgalim secundar I èn autorisadas d'instruir il rom. Tar la decisiun duess la direcziun da la scola resguardar che las personas d'instrucziun spezialisadas per economia da chasa èn – suenter avair absolvi la scolaziun supplementara ELT – qualificadas specificamain per quest rom.

[Per la scolaziun supplementara en ELT èn previsas actualmain 80 plazzas per la furnaziun supplementara obligatorica. Datti ina pussaivladad ch'il chantun, sche necessari, finanziescha ulteriurs curs \(en l'onn suandant\), per che tut las personas d'instrucziun spezialisadas per economia da chasa ch'èn scoladas tenor il dretg vegl, possian frequentar la furnaziun supplementara?](#)

Il chantun finanziescha ulteriurs curs, sch'igl avess da sa mussar che betg tut las personas d'instrucziun che han tenor ils curs obligatorics il dretg da frequentar quests curs, n'als pon betg frequentar, perquai che las plazzas mancan. Per che las personas d'instrucziun observian ils termins che la SAPGR metta a disposiziun, è responsabel il purtader da scola. Las personas d'instrucziun che n'adempleschan betg ils curs obligatorics (p.ex. perquai ch'ellas n'instrueschan betg durant l'onn da scola 2018/19), pon frequentar ils curs sco furnaziun supplementara facultativa a partir da l'onn 2019.

3.13 Furnaziuns supplementaras en didactica dals roms

[Ston er personas d'instrucziun che han absolvi il studi da master "Stufenerweiterung Sekundarstufe I" frequentar las furnaziuns supplementaras en didactica dals roms?](#)

Questa dumonda vegn respundida da cas a cas sin basa dal diplom acquistà (cumbinaziun da roms).

[Vegnan ils curs introductivs da matematica sco er ils curs tar il tema promoziun e giudicament mess a quint en connex cun il nov med d'instrucziun da matematica dal stgalim secundar I?](#)

Na. Las furnaziuns supplementaras en didactica dals roms èn concepidas uschia ch'ellas sa basan sin la savida preliminar da las participantas e dals participants. Correspundentamain vegnan mess differents accents. Quels stattan dentant adina en connex cun il Plan d'instrucziun 21 GR.

En NUS han natira e tecnica (NT) sco er economia, lavur e tegnairchasa (ELT) ina piazza impurtanta. Vegnan il concept davos il rom e las infurmaziuns didacticass respectivass intermediass en la furmaziun supplementara en didactica dal rom?

Il concept davos il rom NUS vegn tematisà e sclerì d'ina vart en la scolaziun supplementara en ELT, ma er en la didactica dal rom NUS. Las direcziuns da las scolas coordineschan l'entretschament tranter las persunas d'instrucziun en las singulas scolas.

Nua ed en tge linguas han lieu las furmaziuns supplementaras en didactica dal rom?

Ils curs vegnan purschids en tut las linguas, en las qualas il rom vegn instrui. En la SAPGR vegnan els purschids pliras giadas per tudestg. Per rumantsch e per talian vegnan els purschids regionalmain durant tscherts terminss ed han lura er lieu en las linguas respectivass.

3.14 Furmaziuns supplementaras en il sector da la pedagogia speziala

Stoss jau er absolver las scolaziuns supplementaras "adattaziun da las finamiras da l'instrucziun / mesiras da promoziun" e "diagnostica da promoziun", sche jau hai terminà dacurt il studi da pedagogia curativa?

Tenor la disposiziun davart ils [curs obligatorics](#) pon las direcziuns da las scolas sclerir, sche las absolventas ed ils absolvents da la SAPC ston er sa participar a singulas furmaziuns supplementaras obligatoricas. Per las duas furmaziuns supplementaras obligatoricas dal sector da la pedagogia speziala n'è quai betg il cas. I sa tracta da furmaziuns supplementaras che sa fatschentan explicitamain cun la situaziun resp. cun las prescripziuns legalas en il Grischun. Per quest motiv na vegnan naginas pedagogas curativas da scola e nagins pedagogs curativs da scola dispensads en quests dus cas dals curs obligatorics.

3.15 Furmaziun supplementara specifica per il stgalim "Medias ed informatica"

Dastgan persunas d'instrucziun spezialissadas (p.ex. magistras da lavur a maun) er sa participar a la furmaziun supplementara specifica per il stgalim "Medias ed informatica (scolina, stgalim primar)" cun la finamira d'aprofundar las cumpetenzas d'applicaziun?

Na. A la furmaziun supplementara specifica per il stgalim "Medias ed informatica" n'èn persunas d'instrucziun spezialissadas betg admessas tenor la disposiziun davart ils [curs obligatorics](#). La SAPGR vegn previsiblmain a porscher questa furmaziun supplementara a partir da l'onn 2019 er sco furmaziun supplementara facultativa per ulteriuras gruppas da persunas d'instrucziun interessadas.

Dastgan persunas d'instrucziun cun in diplom da la SAP dapi il 2018 frequentar las furmaziuns supplementaras obligatoricas per il plan d'instrucziun dal modul "Medias ed informatica"?

Na. Persunas d'instrucziun cun in diplom da la SAP dapi il 2018 èn exclusas da la scolaziun supplementara "Medias ed informatica (5./6. classa)" sco er da la furmaziun supplementara specifica per il stgalim "Medias ed informatica (scolina, 1. – 6. classa)". Pervia da lur scolaziun han questas persunas d'instrucziun gia las enconuschientschas correspondentas en il sector "Medias ed informatica".

3.16 Formaziun supplementara conferma al stgalim "Didactica ed organisaziun 3. classa sec I"

Per motivs da termins na poss jau deplorablmain betg participar a la formaziun supplementara "Didactica ed organisaziun 3. classa stgalim secundar I". Co stoss jau proceder per pudair participar a questa formaziun supplementara obligatorica ad in'otra data? Poss jau "absolver" la formaziun supplementara eventualmain er en studi autodidactic a maun da la documentaziun da curs e cun infurmaziuns da mias collegas e da mes collegas?

Persunas d'instrucziun che na pon betg participar a la formaziun supplementara a la data prevista per lur scola, annunzian quai a lur mainascola sco er a l'inspecturat da scola cumpetent. Ensemen vegni guardà che la persuna d'instrucziun possia frequentar la formaziun supplementara ensemen cun autras scolas ad in'otra data. In studi autodidactic n'è betg previs.

Vegn la formaziun supplementara obligatorica "Didactica ed organisaziun da las 3. classes dal stgalim secundar I" – porschida mo l'onn 2019 u er ils onns suandants?

Questa formaziun supplementara vegn probablmain porschida mo l'onn 2019. Tut las persunas d'instrucziun che instrueschan durant ils proxims trais onns da scola (2019/20, 2020/21 e 2021/22) questa structura da temp, dastgan far la formaziun supplementara. La formaziun supplementara sa focussescha sin ils aspects metodics sco er didactics da la realisaziun e betg sin dumondas organisatoricas. Persunas d'instrucziun che arrivan da nov en il sistem u las qualas la direcziun da scola n'ha betg previsas per instruir en las structuradas da temp per l'individualisaziun durant ils proxims 3 onns pon frequentar la formaziun supplementara davart quest tema en il rom da la formaziun supplementara entaifer la scola, uschenavant che quella vegn dumandada dal purtader da scola.

3.17 Persunas d'instrucziun spezializadas per lavur a maun

Tge curs specifics tar il PI21 GR vegnan porschids en il sector spezialisà da las magistras da lavur a maun?

Las magistras da lavur a maun èn obligadas da visitar la formaziun supplementara en didactica dal rom ATT. Ultra da quai visitan las magistras da lavur a maun las trais formaziuns supplementaras entaifer la scola tar il Plan d'instrucziun 21 GR (cf. [curs obligatorics](#)).

Han las magistras da lavur a maun la pussaivladad da visitar ina scolaziun curta en zambregiar tecnic (analogamain al zambregiar textil)?

Na. La SAPGR planisescha dentant in rom supplementar "art tecnic" spezialmain per magistras da lavur a maun, cun in diplom renconuschì en l'entira Svizra. Quest diplom cumpiglia ca. 6 puncts dad ECTS (180 uras), quai che correspunda a la mesadad da las uras impundidas per l'entir rom ATT. Qua tras faschess ins ina concessiun a las magistras da lavur a maun cun relaschar ad ellas la part "lavur a maun textil" ch'ellas han gia absolvì.

La SAPGR prevesa da porscher questa scolaziun il pli baud la stad 2018. Ils custs da scolaziun vegnan surpigliads dals purtaders da scola u da las participantas.

3.18 Pedagogas curativas e pedagogs curativs da scola (PCS)

Èn PCS che instrueschan sin il stgalim secundar I er admess per las scolaziuns supplementaras (p.ex. medias ed informatica, orientaziun professiunala)?

Las furmaziuns supplementaras obligatoricas e las scolaziuns supplementaras ch'èn obligatoricas per las personas d'instrucziun dal sector da la pedagogia speziala vegn decidi separadamain per mintga occurrenza. Ellas èn inditgadas en la disposiziun davart ils [curs obligatorics](#). Las direcziuns da scola survegnan ad ura las infurmaziuns respectivas, uschia ch'ellas pon planisar las furmaziuns supplementaras en lur scolas ensemen cun las personas d'instrucziun.

3.19 Logopedas e logopeds

Datti furmaziuns supplementaras obligatoricas specificas per logopedas e logopeds.

Na. Logopedas e logopeds na dovran naginas enconuschientschas specificas davart il Plan d'instrucziun 21 GR per lur lavur. Sche la direcziun da la scola giavischa quai, pon els – sco part dal team da scola – sa participar ad FSS ed acquistar ina savida da basa davart l'emprender en moda orientada a las cumpetenzas e davart il giudicament. En cas da curvegnas internas tranter las personas d'instrucziun vegnan involvids – sco fin ussa – las logopedas ed ils logopeds.

Per logopedas e logopeds che lavuran sco personas d'instrucziun da la scolaziun speziala integrativa (SSI) valan ils [curs obligatorics](#) per personas d'instrucziun SSI. La direcziun da la scola resp. la direcziun da la scolaziun speziala integrativa decida davart l'admissiun a l'annunzia.

3.20 Absolventas ed absolvents da la SAP

Tge furmaziuns supplementaras obligatoricas na ston / na dastgan absolventas ed absolvents da la SAPGR e da la SAPC (scola auta da pedagogia curativa) betg frequentar?

- Scolaziun supplementara ERC: a partir da l'onn 2011, cun frequentar il modul supplementar "enconuschientscha da las religiuns ed etica"
- Scolaziun supplementara scrittira da basa: a partir da l'onn 2018
- Furmaziuns supplementaras en didactica dals roms: Las absolventas ed ils absolvents da la SAPC èn scolads a partir da l'onn 2014 tenor il Plan d'instrucziun 21, las absolventas ed ils absolvents da la SAPGR a partir da l'onn 2018. Els pon vegnir admess per las furmaziuns supplementaras tras la direcziun da la scola, tut tenor il basegn individual da furmaziun supplementara.

Remartga: La resposta a questa dumonda è vegnida precisada ils 14 da favrer 2018.

Tge furmaziuns supplementaras obligatorias ston vegnir absolvidas d'ina persuna d'instrucziun dal stgalim secundar I che ha gist terminà ses studi a l'universitad da Friburg, da Turitg e.u.v.?

Quai dependa dals roms ch'ella ha frequentà. Furmaziuns supplementaras obligatorias per roms dal studi da basa na ston betg vegnir visitadas (cf. resposta a la dumonda: Renconuscha il chantun Grischun autorizaziuns d'instruir che persunas d'instrucziun han acquistà tras la scolaziun en auters chantuns (p.ex. ZH, SG), p.ex. en il rom ERC?).

3.21 Persunas d'instrucziun senza engaschament fix / en congedi

Èn er persunas d'instrucziun senza engaschament fix admessas als curs resp. datti la pussaivladad da prender suenter ils curs suenter in congedi da maternitad u suenter in regal per onns da servetsch?

Durant la fasa da realisaziun vegnan las differentas furmaziuns supplementaras obligatorias per regla purschidas pliras giadas. Persunas d'instrucziun senza engaschament fix pon medemamain s'annunziar per ils curs. Ellas vegnan sin ina glista da spetga, e sch'igl ha anc plazzas libras, pon ellas visitar ils curs.

3.22 Persunas d'instrucziun che stattan curt avant la pensiun

Tge furmaziuns supplementaras obligatorias ston frequentar persunas d'instrucziun che stattan curt avant la pensiun?

Da princip tuttas. En il cas singul decida il purtader da scola.

3.23 Persunas d'instrucziun spezializadas

Tge furmaziuns supplementaras obligatorias ston vegnir frequentadas da las persunas d'instrucziun spezializadas?

Las persunas d'instrucziun spezializadas ch'èn pertutgadas figureschan en il document ["Realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR: curs obligatorios"](#) sco gruppa en mira.

3.24 Entretschament

Datti stentas chantunalas da stabilir l'introducziun da cuminanzas d'emprender professiunalas da persunas d'instrucziun?

Na. Il barat d'experientschas en il process da realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR vegn recumandà a las scolas. Il purtader da scola decida, en tge furma ch'in barat che sa referescha a l'instrucziun ha lieu tranter las persunas d'instrucziun. Las purschidas da furmaziun supplementara respectivas da la SAPGR èn facultativas.

4. Chapientscha da l'emprender e da l'instrucziun

4.1 Eterogenitad

Stoi cun il PI21 GR vegnir fatg quint en l'avegnir che duas personas d'instrucziun instrueschan ina classa?

Na. Il Plan d'instrucziun 21 GR descriva co che personas d'instrucziun pon ir enturn cun eterogenitad (LP21 GR [Basas: Chapientscha da l'emprender e da l'instrucziun](#)).

4.2 Savida

Co statti cun l'intermediaziun da savida resp. nua van las scolaras ed ils scolars per la savida necessaria?

La furmaziun en scola signifitgescha l'acquisiziun cuntinuanta da savida e d'abilitads che vegn sustegnida da personas d'instrucziun e da meds d'instrucziun. Uschia resta er per il Plan d'instrucziun 21 GR centrala l'impurtanza da la savida e da la furmaziun dal rom (PI21 GR [Basas: Chapientscha da l'emprender e da l'instrucziun](#)).

4.3 Rolla da la persuna d'instrucziun

Tge rolla gioga la persuna d'instrucziun en l'instrucziun orientada a las cumpetenzas?

Las finamiras da furmaziun d'ina persuna d'instrucziun restan las medemas ([art. 2 da la lescha da scola](#)). Er en ina instrucziun che s'orientescha a l'acquisiziun da cumpetenzas dal rom e cumpetenzas transversalas èn las personas d'instrucziun absolutamain centralas. Las incumbensas d'ina persuna d'instrucziun èn descrittas sut il suandant link (PI21 GR [Basas: Chapientscha da l'emprender e da l'instrucziun](#)).

5. Cuntegns dal Plan d'instrucziun 21 GR

5.1 Plans d'instrucziun da lingua

La situaziun linguistica en il chantun Grischun è pli complexa ch'en la gronda part dals auters chantuns svizzers. Co sa mussa quai en il Plan d'instrucziun 21 GR?

En tut èn vegnids elavurads 11 differents plans d'instrucziun da lingua per il chantun Grischun. Quels pon vegnir cumbinads differentamain in cun l'auter.

- 3 plans d'instrucziun per las linguas da scola: tudestg, rumantsch, talian. La lingua da scola rumantsch sa drizza a tut ils idioms ed a rumantsch grischun. Tgi che instruescha sursilvan, chatta er exempels dal vallader e dal puter.
- 3 plans d'instrucziun per la 1. lingua estra: tudestg en scolas talianas, talian en scolas tudestgas e rumantsch en scolas tudestgas. Figurar figureschan exempels da tut las trais linguas estras en in document, cunquai ch'il cuntegn e la structuraziun dal plan d'instrucziun èn identics. Els sa differenzieschan mo en ils exempels linguistics specifics.
- 1 plan d'instrucziun per tudestg en scolas rumantschas: ina cumbinaziun dal plan d'instrucziun per tudestg sco 1. lingua estra e da la lingua da scola tudestg
- 1 plan d'instrucziun per englais sco 2. lingua estra
- 3 plans d'instrucziun per la 3. lingua estra: il cuntegn e la structuraziun èn identics a la 1. lingua estra. Els sa differenzieschan en ils exempels linguistics specifics.

Nua chattan ins en il Plan d'instrucziun 21 GR las cumpetenzas per rumantsch sco 1. lingua estra a partir da la 1. classa?

Per rumantsch sco 1. lingua estra a partir da la 1. classa vala il plan d'instrucziun per la 1. lingua estra.

Tge puncts d'orientaziun e tge cumpetenzas da basa valan per il rom rumantsch en scolas cun rumantsch sco 1. lingua estra a partir da la 1. classa resp. a partir da la 3. classa?

Tar questa dumonda stoi vegnir differenzià tranter la purschida che vegna fatga d'ina scola e tranter quai ch'il Plan d'instrucziun 21 GR fixescha en moda lianta.

Per la 1. lingua estra valan il punct d'orientaziun e las cumpetenzas da basa da la 1. lingua estra (plan d'instrucziun per la 1. lingua estra), independentamain dal model da scola. Bleras scolas grischunas porschan ina plivalur en il sectur da las linguas estras.

5.2 Spazis, temps e societads (STS)

Co vegn instrui il rom "spazis, temps e societads (geografia ed istorgia)"?

Il Plan d'instrucziun è structurà uschia che STS po vegnir instrui en il 3 ciclus en moda interdependenta u en moda separada.

En il Grischun figureschan geografia ed istorgia separadamain en l'urari.

Ils champs da cumpetenzza 1 fin 4 vegnan attribuids a la geografia, ils champs da cumpetenzza 5 fin 8 a l'istorgia. En l'attestat vegnan cumprovads separadamain la geografia e l'istorgia. Las direcziuns specificas da la scolaziun dal stgalim secundar I vegnan resguardadas tar l'attribuziun resp. tar la cumbinaziun dals roms. En la furmaziun supplementara obligatorica vegni discutà, co che STS po vegnir realisà.

Dastga ina persuna d'instrucziun dal stgalim secundar I cun in studi da geografia (nagin studi d'istorgia) instruir il rom spazis, temps e societads?

Gea, ella ha l'autorisaziun d'instruir per ses stgalim, independentamain dal rom ch'ella instruescha.

5.3 Individualisaziun

Tge signifitga l'individualisaziun en la 3. classa dal stgalim secundar I?

En la 3. classa dal stgalim secundar I vegn optimà il punct da contact cun las scolas da cuntinuaziun e cunzunt cun la furmaziun professiunala. En il sector dals roms obligatorics vegnan mess en il center – cun las structuradas da temp per l'individualisaziun – ils basegns ed ils interess da las scolaras e dals scolars durant 5 lecziuns. En 3 da las 5 lecziuns lavuran els en atgna responsabladad vi da prioritads individualas dals secturs "linguas obligatoricas" e "matematica". Durant ulteriuras 2 lecziuns lavuran las scolaras ed ils scolars vi da lur lavur d'approfondaziun sco project.

Il manual [Didactica ed organisaziun 3. classas sec I](#) sco er las [Directivas concernent l'organisaziun e la permeabilitad dal stgalim secundar I](#) adattadas stattan a disposiziun dapi l'atun 2018 sin la pagina d'internet dal USS. A partir da l'atun 2018 han lieu numerusas occurrenz d'infurmaziun per autoritads da scola e per direcziuns da scola sco er per personas d'instrucziun. La primavaira 2019 frequentan tut las personas d'instrucziun ultra da quai ina furmaziun supplementara davart las structuradas da temp per l'individualisaziun.

Remartga: La resposta a questa dumonda è vegnida precisada ils 31 d'october 2018.

Tge roms èn pertutgads da l'individualisaziun en las 3. classas dal stgalim secundar I?

La concepziun concreta da l'individualisaziun en las 3. classas dal stgalim secundar I chattais Vus en la [Didactica ed organisaziun 3. classas sec I](#).

Remartga: La resposta a questa dumonda è vegnida precisada ils 31 d'october 2018.

Pon vegnir fatgas en il rom da l'individualisaziun (3. classa dal stgalim secundar I) er lavurs da project senza resguardar ils roms enumerads lingua da scola, matematica e linguas estras (p.ex. art figurativ, art textil e tecnic)?

Gea, la lavur d'approfondaziun sco project n'è betg liada tematicamain a tscherts roms. La concepziun concreta da l'individualisaziun en las 3. classas dal stgalim secundar I pudais Vus consultar en la [Didactica ed organisaziun 3. classas sec I](#).

Remartga: La resposta a questa dumonda è vegnida precisada ils 31 d'october 2018.

5.4 Scriver sin tastatura

[Cura vegn introduci il scriver sin tastatura?](#)

Las scolaras ed ils scolars emprendan a duvrar la tastatura en moda efficazia. I n'è betg la finamira da la scola populara dad acquistar in dumogn cun eglis serrads e perfetg da la tastatura. En il 2. ciclus sa porscha la scolaziun individuala cun agid da programs per emprender a scriver sin tastatura. En il chantun GR vegn purschi en la 3. classa dal stgalim secundar I supplementarmain il rom d'elecziun "scriver sin tastatura" (per ils detagls vesair il manual d'agid "Medias ed informatica [actualmain en elavuraziun] sco er il PI21 GR [Introducziun en las linguas](#)).

[Scriver sin tastatura è ina part dal plan d'instrucziun dal modul medias ed informatica. A tge roms è attribuì il scriver sin tastatura en il chantun Grischun?](#)

En la 5./6. classa primara duain las scolaras ed ils scolars emprender a scriver en il sistem da diesch dets en il rom MI cun agid d'in program d'emprender. Il program d'emprender pussibilitescha supplementarmain er d'exercitar a chasa. Applicaziuns sistematicas da circa duas giadas 10–12 minutas per emna che servan ad augmentar l'abiltad da scriver, duain vegnir previsas a partir da la 5. classa primara oravant tut en il rom lingua da scola. Fin la fin da la 6. classa primara duai la maioritad da las scolaras e dals scolars savair scriver sin tastatura in text da 500 battidas en main che 10 minutas cun maximalmain 5 sbagls (daplì che 50 battidas per minuta cun main che 1 % sbagls) (cf. [Manual d'agid MI](#) p. 23).

5.5 Art textil e tecnic

[Han tut ils mats e tut las mattas il medem program sin il stgalim secundar I?](#)

Gea, tut las scolaras e tut ils scolars frequentan cuminaivlamain il medem rom e lavuran vi da las medemas competenzas. Cun purschidas d'instrucziun differenziantas pussibiliteschan las personas d'instrucziun però vias d'emprender individualas sco ch'ellas fan quai er en tut ils auters roms.

Dastga ina persuna d'instrucziun per lavur a maun er instruir art textil e tecnic (ATT)? Sin tge stgalims?

Questa dumonda vegn tractada sco fin ussa. Persunas d'instrucziun per lavur a maun dastgan instruir er ATT, premess ch'ellas hajan la scolaziun necessaria (p.ex. scolaziun sco persunas d'instrucziun dal stgalim primar u sco persunas d'instrucziun spezialisadas per lavur a maun cun zambregiar, studi dal rom supplementar zambregiar). L'autorisaziun d'instruir vala per il stgalim, per il qual ellas han la scolaziun.

L'attribuziun dals roms per las singulas persunas d'instrucziun è chausa dals purtaders da scola.

Vegn il rom art textil e tecnic (ATT) instrui tras ina u tras duas persunas d'instrucziun?

Il rom ATT po vegnir instrui tant en moda integrala tras ina persuna d'instrucziun sco er tras duas persunas d'instrucziun (cf. [tavlas da lecziuns](#) da la scola populara GR a partir dal 2018/19). Sch'il rom vegn instrui tras in'unica persuna d'instrucziun, sto ella avair la qualificaziun necessaria.

Pon las scolaras ed ils scolars tscherner er vinavant tranter ils roms textil / betg textil?

Na. Cun l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 GR è art textil e tecnic in rom obligatoric per tut las scolaras e tut ils scolars.

Rom d'elecziun ATT: En la 2. e 3. classa dal stgalim secundar I figureschan 2 lecziuns en la tavla da lecziuns. Po ina scolara u in scolar eleger, sch'ella u el vul frequentar art textil u art tecnic. Sche gea, vegn quai purschi durant in entir semester u durant in entir onn da scola?

L'instituziun responsabla per la scola è obligada da publitgar il rom ATT sco rom d'elecziun. Co che quest rom vegn realisà, po l'instituziun responsabla per la scola decider tenor liber apprezzar. Analogamain a las variantas da realisaziun dals roms obligatorics, han las scolas differentas pussaivladads da realisaziun er per ils roms d'elecziun (cf. varianta III). Durant las duas classas sto dentant il rom vegnir purschi a medemas parts.

Rom obligatoric ATT: En la 3. classa dal stgalim secundar I èsi vegnì mess fin ussa la paisa principala sin il cuser vestgadira. Sch'i vegnan cusids vinavant vestgids en la 3. classa, po l'instrucziun avair lieu cun ina separaziun da las schlattainas (p.ex. durant in quartal u in semester)?

I dat trais variantas da realisaziun per il rom ATT. Sche l'art textil e l'art tecnic vegnan instruids separadamain da duas persunas d'instrucziun, stat a disposiziun per "l'art textil" in semester à 2 lecziuns per emna. A l'instituziun responsabla per la scola statti liber da porscher il champ "art textil" mo durant in quartal cun 4 lecziuns per emna. Da princip frequentan tut las scolaras e tut ils scolars cuminaivlamain il medem rom e lavuran vi da las medemas competenzas. Sche l'instrucziun vegn manada punctualmain cun separaziun da las schlattainas, decida l'instituziun responsabla per la scola sezza.

5.6 Scrittira da basa

Vegn la scrittira da basa introducida successivamain?

Gea. Cun l'entrada en vigur dal Plan d'instrucziun 21 GR vegn la scrittira da basa introducida l'onn da scola 2018/19 en la 1. classa. Scolaras e scolaras en las classas sur questas duas classas n'emprendan betg la scrittira da basa.

Remartga: La resposta a questa dumonda è vegnida precisada ils 7 d'avrigl 2017.

Èsi planisà d'introducir la scrittira da basa er en las 2. classas da l'onn da scola 2018/19?

Da princip vegn la scrittira da basa introducida l'onn da scola 2018/19 en la 1. classa dal stgalim primar. Per quest termin stattan a disposiziun carnets da lavur ch'èn accordads cun il curs introductiv per emprender a leger en tut las set linguas da scola (rumantsch grischun, sursilvan, sutsilvan, puter, vallader, tudestg e talian).

En la 2. classa dal stgalim primar po la scrittira da basa vegnir introducida l'onn da scola 2018/19, sche las suandantas cundiziuns èn ademplidas:

1. Las scolaras ed ils scolars han emprendì en la 1. classa dal stgalim primar (onn da scola 2017/18) exclusivamain la scrittira stampada e betg gia la scrittira liada.
2. La persuna d'instrucziun ha absolvi la scolaziun supplementara obligatorica da scrittira da basa tar il Plan d'instrucziun 21 GR.
3. La direenziun da la scola procura che la medema regulaziun valia per tut las 2. classas dal stgalim primar en ina chasa da scola, e quai sut la premissa dals puncts 1 e 2.

Remartga: La resposta a questa dumonda è vegnida cumplettada e precisada ils 4 da december 2017.

5.7 Moviment e sport

Tge disposiziuns valan per moviment e sport en scolina, cur ch'il Plan d'instrucziun 21 GR è introduci?

Perquai che l'instrucziun sin il stgalim da la scolina na vegn betg realisada en singulas lecziuns (naginas tavlas da lecziuns) ston moviment e sport vegnir integrads en l'instrucziun quotidiana e ston correspunder areguard la qualitad ed areguard a la quantitad ad in obligatori da 3 uras (art. 12 al. 4 da la lescha federala davart la promoziun dal sport e da l'activitad fisica: "trais lecziuns instrucziun obligatorica da sport per emna"). Il USS recumonda d'integrar ina part da quellas uras en l'instrucziun en furma d'unitads d'emprender cleras. Per tegnair quint uschè bain sco pussaivel da l'instrucziun da sport sco educaziun da la motorica e dal moviment sin il stgalim da la scolina vegni recumandà da realisar 2 lecziuns per emna per cuvrir sistematicamain tscherts secturs da cumpetenzza sco p.ex. "MS.2 Sa mover vi d'urdains" e "MS.6 Sa mover en l'aua" sin stabiliments da sport (hallas da gimnastica, bogn avert e.u.v.) respectivamain cun equipments da sport. Quai garantescha ina transiziun optimala da l'access orientà al svilup al champ "moviment e sport".

Programs che promovon il moviment en il senn da la scola en moviment u da la scolina en moviment (cupitgarola) pon vegnir recumandads fitg, na remplazzan però mai l'instrucziun obligatorica da sport da scola.

È l'instrucziun da nudar lianta, cur ch'il Plan d'instrucziun 21 GR è introduci?

Sco cumpetenza da basa en il 2. ciclus fixescha il Plan d'instrucziun che tut las scolaras ed ils scolars san sa mover a moda segira en l'aua e san nudar (controlla da segirezza en l'aua). Ils purtaders da scola èn obligads da porscher – uschenavant sco pussaivel – in'ocasiun per l'instrucziun da nudar (p.ex. soluziuns regiunalas, diever da bogns d'hotels durant la stagiun bassa). Ulteriuras infurmaziuns sut www.lehrplan.ch --> GR: [romanischsprachige Schulen](#) --> [Moviment e sport](#) --> [Infurmaziuns didacticass](#).

6. Cundiziuns generalas

6.1 Communicaziun

Co vegnan infurmadas las personas responsablas per l'educaziun?

Tenor l'art. 92 al. 2 da la [lescha da scola](#) è responsabel il cussegl da scola resp. la direcziun da la scola per exequir relaschs e conclus chantunals entaifer il purtader da scola respectiv. Quai cumpiglia tranter auter er l'incumbensa da communicar tals conclus resp. lur consequenzas per l'instrucziun als geniturs ed a las personas responsablas per l'educaziun.

Questa incumbensa han las scolas er durant la fasa da realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR. Il USS sustegna ils purtaders da scola cun in dossier per organisar ina sairada da geniturs davart il Plan d'instrucziun 21 GR. Quest dossier cuntogna folias en las trais linguas chantunals sco er ina proposta da moderaziun. Il material da communicaziun cumpiglia er in leporello digital triling cun infurmaziuns generalas davart il Plan d'instrucziun 21. Il dossier vegn consegnà e declerà a las direcziuns da la scolas il cumenzament da l'onn 2018 tras l'inspecturat da scola en il rom da las sesidas da quartal.

6.2 Di da referenza

Vegn la vegliadetgna d'entrada resp. il di da referenza (31 da december) per la scolina adattà en il rom da l'armonisaziun?

Na. La lescha da scola na vegn betg midada. L'art. 12 vala vinavant.

6.3 Adattaziun dal concept scolas bilinguas

Sto il concept d'ina scola bilingua vegnir inoltrà da nov?

Perquai che las tavlas da lecziuns sa midan, sto vegnir inoltrà in concept per las tavlas da lecziuns. La communicaziun ha lieu per l'onn da scola 2017/18, ils concepts vegnan inoltrads per la fin da l'onn. Il cuntegn dals concepts na sto betg vegnir midà.

Cun tge Plan d'instrucziun 21 GR lavuran las scolas bilinguas?

Sa basond sin l'extract da las [directivas pertutgant manar las scolas u singulas classas bilinguas en il senn d'ina immersiun parziala](#) preschentà qua sutvart po mintga scola bilingua vegnir attribuida ad ina da las quatter scolas linguistic-regiunalas. Correspudentamain vala la versiun linguistica respectiva dal Plan d'instrucziun 21 GR.

I vegn spetgà che las scolaras ed ils scolars cuntanschian las cumpetenzas fundamentalas da l'emprima lingua. Las cumpetenzas fundamentalas da la segunda lingua vegnan a vegnir surpassadas. In tschert nivel en la segunda lingua na vegn betg prescrit liantamain. La finamira primara è la promoziun ed il mantegniment da las linguas minoritaras rumantsch e talian.

[Directivas pertutgant manar las scolas u singulas classas bilinguas en il senn d'ina immersiun parziala:](#)

Art. 2 al. 1

¹ Il chantun Grischun enconuscha scolas da lingua tudestga (cun l'emprima lingua estra rumantsch u talian), rumantscha e taliana. Tut las scolas publicas dal Grischun èn da princip attribuidas ad ina da questas quatter scolas linguistic-regiunalas.

Art. 3 al 1 e 2

¹ La finamira primara da scolas u singulas classas bilinguas (en il senn d'ina immersiun parziala) è la promoziun da las linguas chantunalas rumantsch e talian.

² Ultra da quai vegn prendì en mira ina cumpetenza pli auta en il diever da la segunda lingua.

Art. 4 al. 4

⁴ Il nivel che duai vegnir cuntanschì a la fin dal temp da scola en l'emprima lingua duai vegnir mantegnì u augmentà.

Tge puncts d'orientaziun e tge cumpetenzas da basa valan per scolas bilinguas?

Scolas bilinguas porschan en emprima lingia ina plivalur tras quai ch'ellas promovon e mantegnan las linguas minoritaras rumantsch resp. talian. La promoziun da cumpetenzas linguisticas è da princip l'incumbensa da tut ils roms, perquai ch'ellas èn ina clav decisiva per il success en scola. L'instrucziun da roms è adina er instrucziun linguistica. D'ina vart realisescha il Plan d'instrucziun 21 GR la didactica da la plurilinguitad cun ils roms linguistics. Da l'autra vart èn integradas cumpetenzas transversalas orientadas a las linguas directamain en il svilup da cumpetenzas da roms sco matematica e NUS. En la lingua da scola vegnan messas las basas, en ils auters roms applitgeschan ed extendan las scolaras ed ils scolars quellas. Scolas bilinguas han l'incarica da cuntanscher – tras ina promoziun sistematica da las cumpetenzas linguisticas – en tut ils roms las cumpetenzas da basa da la lingua da scola (ch'è p.ex. per Cuir tudestg, per Samedan rumantsch e.u.v.).

6.4 Adattaziun dal concept scolas da talent

Sto il concept d'ina scola da talent vegnir inoltrà da nov?

Gea. Perquai che las tavlas da lecziuns sa midan, sto vegnir inoltrà in concept per las tavlas da lecziuns. La communicaziun ha lieu per l'onn da scola 2017/18, ils concepts vegnan inoltrads per la fin da l'onn. Il cuntegn dals concepts na sto betg vegnir midà.

6.5 Adattaziun dal concept scolas privatas

Sto il concept d'ina scola privata vegnir inoltrà da nov?

Na. Scolas privatas han ina permissiun da la regenza. Il conclus da la regenza, cun il qual las scolas vegnan reconuschidas, resta vinavant en vigur. La controlla da las tavlas da lecziuns e da l'observaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR vegn fatga en il rom da la surveglianza instituzionalisada.

6.6 Tavla da lecziuns – en general

Tgi ha decidì la tavla da lecziuns?

La regenza dal chantun Grischun ha decidì il Plan d'instrucziun e las tavlas da lecziuns cun in da ses conclus. Il conclus da la regenza è vegnì prendì sin fundament d'in rapport davart la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR. A chaschun da dus hearings è quest rapport vegnì preschentà il schaner 2016 a la scola auta da pedagogia dal Grischun (SAPGR), a las instituziuns da la scolaziun speziala sco er a las federaziuns da scola las pli impurtantas (Magistraglia Grischun LEGR, associaziun dals cussegls da scola dal Grischun ACSG, federaziun da mainascolas dal Grischun FMSG, conferenza da las instituziuns d'uffants e da giuvenils KKJ) ed è vegnì repassà sin basa da lur reacziuns.

L'augment da las emnas d'instrucziun da 38 sin 39 era oriundamain bain collià cun l'idea da reducir il dumber da lecziuns per emna da las scolaras e dals scolars. Pertge s'augmentan ussa ils dumber totals da lecziuns en diversas classas malgrà 39 emnas da scola?

Tar la concepziun da las tavlas da lecziuns per las scolas tudestgas, rumantschas e talianas vegn resguardà l'art. 29 al. 2 da la lescha da scola: "... La dotaziun da lecziuns sin basa da l'onn na dastga betg sutpassar la media dals chantuns tudestgs e dals chantuns plurilingus."

Per ademplir questa prescripziun legala s'orienteschan las tavlas da lecziuns qua avant maun a la tavla da lecziuns interchantunala consolidada dal rapport spezial da la CDEP-T dals 4 da december 2014. Sco cumplettaziun servan sco models ils sbozs da las tavlas da lecziuns da differents chantuns (rapport).

Quests princips directivs han manà a la tavla da lecziuns actuala.

Èn previsas soluziuns transitoricas per las tavlas da lecziuns per ils onns da scola 2017/18 e 2018/19?

Na. Durant la fasa d'elavuraziun dal rapport davart la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR èn vegnidas examinadas differentas pussaivladads per introducir il plan d'instrucziun. Suenter avair considerà ils avantatgs ed ils dischavantatgs è la regenza sa decidida d'introducir il Plan d'instrucziun 21 GR en dus pass per ils onns da scola 2018/19 resp. 2019/20. Soluziuns transitoricas per las tavlas da lecziuns n'èn explicitamain betg previsas. Situaziuns singulas vegnan scleridas en la procedura normala sur la surveglianza.

La midada dal plan d'instrucziun actual al Plan d'instrucziun 21 GR ha per consequenza che las scolaras ed ils scolars che frequentan durant l'onn da scola 2017/18 la 1. classa dal stgalim secundar I, han absolvì – suenter avair terminà il stgalim secundar I – dapli lecziuns en il rom "art textil e tecnic (ATT)" ch'en il rom "economia, lavur e tegnaichasa (ELT)". Po vegnir applitgada per il rom "economia, lavur e tegnaichasa" ina soluziun transitorica per la tavla da lecziuns da l'onn da scola 2018/19, per che las scolaras ed ils scolars frequentian tuttina bleras lecziuns ATT sco ELT?

La regenza è sa decidida d'introducì il Plan d'instrucziun 21 GR en dus pass per ils onns da scola 2018/19 resp. 2019/20. Soluziuns transitoricas per las tavlas da lecziuns n'èn betg previsas. Adattaziuns da la tavla da lecziuns pon vegnir permessas mo da la regenza.

Datti – cun la tavla da lecziuns da la scola populara dal Grischun ch'è vegnida introducida per l'onn da scola 2018/19 – la pussaivladad/variante d'instruir a partir da l'onn da scola 2018/19 en la 1. classa dal stgalim secundar I 4 lecziuns "art textil e tecnic (ATT)" ed en la 2. classa 4 lecziuns "economia, lavur e tegnaichasa (ELT)"?

Na. Las tavlas da lecziuns vegnan relaschadas da la regenza. Adattaziuns da la tavla da lecziuns pon perquai vegnir permessas mo da la regenza. Per ils dus roms ATT ed ELT èn previsas differentas variantes da realisaziun ch'èn explitgadas en las tavlas da lecziuns.

Po la tavla da lecziuns vegnir adattada en cas excepziunals gia avant l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 GR l'onn da scola 2018/19?

Per adattare las tavlas da lecziuns dovri adina ina decisiun da la regenza. Perquai na po l'uffizi per la scola populara ed il sport permetter naginas adattaziuns da la tavla da lecziuns avant l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 GR.

Èn puspè permessas tschintg lecziuns l'avantmezdi sin il stgalim primar cun l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21?

L'art. 23 da l'[ordinaziun da scola](#) resta er vinavant en vigur. Sch'ina scola ha difficultads da planisaziun, contactescha ella l'inspecturat da scola avant che planisar las lecziuns, per chattar cuminaivlamain ina soluziun. En cas da motivaziuns plausiblas vegnan examinadas excepziuns.

Datti designaziuns ed abbreviaziuns uffizialas chantunalas dals roms per las scolas per far ils uraris ed ils plans dals pensums?

Gea. Cun l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 GR vegnan las designaziuns e las abbreviaziuns dals roms unificadas en tut il chantun Grischun. Quellas èn la basa per far ils uraris ed ils plans dals pensums. La cumpilaziun en tut las linguas chantunalas chattais Vus sin la pagina d'internet dal USS tar il Plan d'instrucziun 21 GR sut la rubrica [Referenzas da basa](#).

6.7 Tavla da lecziuns linguas

[Pertge n'èsi betg pli pussaivel da renunziar al talian sin il stgalim secundar I \(scola reala\)?](#)

Il Plan d'instrucziun 21 sa basa sin la [strategia da linguas da la CDEP](#) dals 25 da mars 2004. I vegnan acquistadas cumpetenzas en almain ina segunda lingua naziunala – en il GR ina segunda lingua chantunala – ed en englais (PI21 GR [Introducziun linguas](#)).

Il standards da furmaziun naziunals valan per tut la Svizra e descrivan, tge cumpetenzas fundamentalas che duain vegnir cuntanschidas, sche pussaivel, da tut las scolaras e scolars fin a la fin dal 2. resp. dal 3. ciclus (PI21 GR [Basas: chapientscha da l'emprender e da l'instrucziun](#)). Perquai èn las scolaras ed ils scolars obligads da frequentar l'instrucziun da linguas estras tant en il 2. sco er en il 3. ciclus. En nagin chantun n'èsi admiss da renunziar ad ina lingua estra obligatorica.

[Pertge è la successiun da las linguas uschè differenta en ils chantuns?](#)

Questa dumonda na stat betg en in connex direct cun il Plan d'instrucziun 21.

La suveranità chantunala resta er en quai che riguarda la successiun da las linguas. Tuttina sa mussa ina logica: Ils chantuns bilings e trilinges emprendan l'emprim la lingua dal vischin ed alura englais. En il chantun Grischun è la lingua dal vischin ina lingua chantunala. Ils chantuns puramain germanofons emprendan l'emprim englais, alura franzos. Tut las scolaras e tut ils scolars svizzers emprendan tudestg (sco lingua da scola u sco lingua estra) ed englais. Differenzas datti areguard la segunda lingua naziunala.

Ils meds d'instrucziun per linguas estras èn coordinads tenor la successiun da las linguas. Ils meds d'instrucziun obligatorics per linguas estras en il chantun Grischun èn concepids tenor quest princip da la didactica dal rom.

[Tge premissas unitaras creescha la scola populara per las scolas che suonan?](#)

Il Plan d'instrucziun 21 definescha cumpetenzas da basa liantas per tut ils roms. En il 3. ciclus vegn tschentà in punct d'orientaziun che descriva vi da tge cumpetenzas ch'i sto vegnir lavurà fin a la mesadad da la 2. classa dal stgalim secundar I.

Per garantir che l'instrucziun sin il stgalim secundar II possia vegnir suandada, survegnan las scolas rumantschas e talianas dapli lecziuns per la 1. lingua estra (tudestg). Cun l'individualisaziun en la 3. classa dal stgalim secundar I pon las scolaras ed ils scolars metter accents tut tenor las pretensiuns individualas sin il stgalim secundar II, er en il sector da las linguas.

[Co vegn realisà il rom talian \(1. lingua estra\) en l'urari d'ina 3./4. classa cumbinada?](#)

Il rom talian sco 1. lingua estra vegn organisà en las scolas tudestgas sco fin ussa.

[Las scolaras ed ils scolars da la 2. classa da l'onn da scola 2018/19 han emprendì en la 1. classa la scrittira stampada. Co duain els emprender la scrittira liada, sche la tavla da lecziuns na prevesa pli naginas lecziuns spezialas per quest intent?](#)

La scrittira vegn emprendida a partir da l'onn da scola 2018/19 tenor la nova tavla da lecziuns en il rom lingua da scola.

6.8 Tavla da lecziuns matematica / meds d'instrucziun da matematica

Cudesch da matematica: Tge po vegnir laschè davent en vista al fatg ch'i dat main lecziuns tenor la nova tavla da lecziuns?

Il med d'instrucziun infurmescha davart la repartiziun generala dals cuntegns sin l'onni da scola. Sco fin ussa porta la persuna d'instrucziun la responsabladad per la repartiziun fina sin las singulas emnas da scola.

En il [rapport spezial urari](#) fa la CDEP-T ina repartiziun dal temp d'instrucziun als singuls roms. En il [rapport da basa](#) per l'elavuraziun dal Plan d'instrucziun 21 vegn dada l'incumbensa che las cumpetenzas possian vegnir cuntanschidas en 80 pertschient dal temp che stat a disposiziun. En il Grischun stattan bain a disposiziun main lecziuns en il 2. e 3. ciclus. Il dumber da lecziuns sa chatta però anc adina sur las valurs recumandadas en il rapport spezial. Las finamiras en matematica pon pia vegnir cuntanschidas senza restricziuns.

Sur l'individualisaziun pon las scolaras ed ils scolars metter in accent en matematica en il 3. ciclus. Quai vala tant per giuvenils che han difficultads cun l'emprender sco er per tals ch'emprendan svelt.

6.9 Tavla da lecziuns spazis, temps e societads (STS) (cun geografia ed istorgia)

La tavla da lecziuns prescriba mintgamai trais lecziuns per la 1. e 2. classa dal stgalim secundar I. Co pon questas lecziuns vegnir repartidas gistamain?

Varianta I: 2 lecziuns per emna istorgia ed 1 lecziun per emna geografia durant il 1. semester; 2 lecziuns per emna geografia ed 1 lecziun per emna istorgia durant il 2. semester (u viceversa).

Varianta II: 2 lecziuns per emna geografia ed 1 lecziun per emna istorgia en la 1. classa dal stgalim secundar I; 2 lecziuns per emna istorgia ed 1 lecziun per emna geografia en la 2. classa dal stgalim secundar I (u viceversa).

6.10 Tavla da lecziuns economia, lavur e tegnairechasa (ELT)

La tavla da lecziuns prescriba 4 lecziuns ELT. Il plan d'instrucziun 21 è però concepì per 5 lecziuns. Po il chantun Grischun cuntanscher uschia las cumpetenzas da basa en ELT?

Gea. L'art. 62 da la [constituiziun federala](#) pretenda in'armonisaziun da las finamiras dals stgalims da scola. Armonisar vul dir d'adattar differentas regulaziuns ina a l'autra resguardond la suveranità chantunala, e betg dad unifitgar tut.

En il [rapport spezial urari](#) fa la CDEP-T ina repartiziun dal temp d'instrucziun als singuls roms. En il [rapport da basa](#) per l'elavuraziun dal Plan d'instrucziun 21 vegn dada l'incumbensa che las cumpetenzas possian vegnir cuntanschidas en 80 pertschient dal temp che stat a disposiziun. Las finamiras dad ELT pon vegnir cuntanschidas senza restricziuns er cun 4 empè da 5 lecziuns per emna.

È il cuschinar cuntegnì en ELT (2 lecziuns)?

ELT cumpiglia 16 cumpetenzas. En ina da quellas emprendan las scolaras ed ils scolars a preparar mangiativas resguardond aspects da la sanadad.

En las tavlas da lecziuns vegnan descrittas IV variantas, co che ELT po vegnir realisà concretamain:

- Varianta I: ELT (incl. economia da chasa) vegn instrui d'ina persuna d'instrucziun durant in onn da scola cun 2 lecziuns per emna.
- Varianta II: ELT (incl. economia da chasa) vegn instrui d'ina persuna d'instrucziun durant in semester cun 4 lecziuns per emna.
- Varianta III: ELT (incl. economia da chasa) vegn instrui d'ina persuna d'instrucziun mintga dus emnas cun 4 lecziuns.
- Varianta IV: Economia da chasa incl. cumpetenzas en economia e lavur vegnan instruidas sco emna da project (correspunda ad 1 lecziun per emna ed onn). Economia e lavur (senza las cumpetenzas da l'emna da project) vegnan instruidas supplementarmain durant in onn da scola cun 1 lecziun per emna.

En il 3. ciclus vegn cuschinar sco rom d'elecziun rinforzà tras purschidas e realisaziuns obligatorias.

Tenor las tavlas da lecziuns da la scola populara GR valan – per il rom ELT – a partir da l'onn da scola 2018/19 dumbars da maximalmain 14 resp. 12 scolaras e scolars per partizun. Per il sector "economia e lavur" na vegn inditgà nagin dumber maximal da scolaras e scolars. Co po vegnir organisada l'instrucziun da "tegnairchasa" cun l'instrucziun dad "economia e lavur" per ademplir questas prescripziuns? E sto il rom ELT vegnir instrui en mesas classas (max.14 scolaras e scolars), sch'il rom vegn realisà en blocs da duas lecziuns?

Sche ELT vegn instrui tenor la varianta I-III dad ina persuna d'instrucziun, dastgan vegnir instruids tenor l'art. 19 al. 5 da l'[ordinaziun da scola](#) maximalmain 14 scolaras e scolars en cas d'ina partizun d'ina classa e maximalmain 12 scolaras e scolars en cas d'ina partizun da pliras classas.

Sche ELT vegn instrui tenor la varianta IV, vegn dada l'instrucziun en las partiziuns che correspundan als dumbars maximals tenor l'art. 19 al. 3 e 4 da l'[ordinaziun da scola](#).

Sco en tut ils ulteriurs roms ston las direcziuns da scola pussibilitar partiziuns pli pitschnas pervia da situaziuns spezialas (relaziuns da spazi / equipament / partiziuns engrevgiadas).

Remartga: La resposta è vegnida precisada en la versiun dals 16-01-2018.

Po l'emna da project "economia da chasa" vegnir absolvida en la varianta da realisaziun IV cun ina partizun, er en il rom d'ina autra emna tematica da project u en il rom d'in champ da classa che metta in auter accent tematic (p.ex. sport)?

Na. In'emna da project "economia da chasa" tenor la varianta IV (che po er vegnir organisada sco champ da classa) sto metter en il center stringentamain cumpetenzas dals champs da cumpetenza 3, 4 e 5 dal Plan d'instrucziun ELT en la dimensiun d'almain 39 lecziuns.

6.11 Tavla da lecziuns art ed activitats expressivas e chant e musica

En il 3./4. stgalim primar èn ils roms artistics vegnids reducids per in terz. Co tegna il Plan d'instrucziun 21 GR quint dals roms artistics?

En la cumparegliaziun interchantunala è la dotaziun cun roms artistics en il chantun GR stada surproporziunala. Ussa sa chatta il chantun GR en la media.

La chapientscha actuala da l'emprender e da l'instrucziun promova la colliaziun d'activitats cognitivas cun activitats artisticas. Quai sa mussa en tut ils roms, p.ex.

- lingua da scola: litteratura en il focus (pantomima, teater improvisà, gallaria da figuras)
- linguas estras: En il tadlar, leger, discurre e scriver vegnan producids texts estetics ed i vegn reflectà davart lur effect (istorgia dal maletg [rebus], scenetta, teater da leger).
- matematica: furma e spazi: matematisar e preschentar (cun blocs da construir, sin palpieri, vi dal computer)
- NUS: perscrutar, giuditgar ed applitgar svilups tecnicos e realisaziuns tecnicas (construir suenter u reproducir tur, punt, ballabaina, stadaira a duas cuppettas)
- moviment e sport: preschentar e sautar (choreografar ina sequenza da moviments, interpretar ritmicamain stils da musica)

En il 3. ciclus vegnan ils roms artistics rinforzads sco roms d'elecziun tras purschidas e realisaziuns obligatorias. Ultra da quai èsi pussaivel – grazia a l'individualisaziun – da metter in accent sin in rom artistic.

Co vegn reparti art textil e tecnic en l'urari da la 3. classa primara?

Art figurativ sco er art textil e tecnic pon vegnir fixads en l'urari sco bloc da 4 lecziuns per emna, sch'ina persuna d'instrucziun qualifitgada correspudentamain è avant maun. Per l'art textil e tecnic po er vegnir fixà mintgamai in semester.

Ina partiziun per art textil e/u tecnic na dastga per regla betg avair dapli che 14 scolaras e scolars en cas d'ina partiziun d'ina classa e 12 scolaras e scolars en cas d'ina partiziun da pliras classas.

6.12 Tavla da lecziuns medias ed informatica

Fin ussa è il rom informatica vegnì instrui en la 2. classa dal stgalim secundar I. "Medias ed informatica" è sco rom obligatoric da nov part da la tavla da lecziuns da la 1. e 3. classa dal stgalim secundar I. En la 2. e 3. classa po el er vegnir tschernì sco rom d'elecziun (premess ch'el vegnia purschì da la scola). Dastgan purtaders da scola instruir informatica anc in'ultima giada en la furma veglia en la 2. classa durant il proxim onn da scola? Uschiglio n'han questas scolaras e quests scolars, sch'ellas ed els sortan da la scola populara en la 2. classa, nagina "instrucziun da medias ed informatica".

Na. En cas da l'introducziun dal nov plan d'instrucziun incl. tavla da lecziuns sa tracti d'ina midada da sistem. En quest connex èsi inevitabel ch'i dettia spustaments en tscherts roms. Scolaras e scolars che sortan da la scola populara suenter la 2. classa dal stgalim secundar I, han per regola da nov ina instrucziun da medias ed informatica sin il stgalim secundar II. Ils roms obligatorics e lur dotaziun tenor il Plan d'instrucziun 21 GR èn liants.

6.13 Tavla da lecziuns roms d'elecziun

Po ina scola extender la purschida da roms d'elecziun prescritta en las tavlas da lecziuns (p.ex. sport)?

Gea. Mintga scola è libra d'extender sia purschida. La responsabladad en chaussa è tar il purtader da scola. Roms d'elecziun che vegnan purschids ordaifer las tavlas da lecziuns chantunalas na figureschan betg en l'attestat.

Èsi pussaivel da registrar e da giuditgar roms d'elecziun en il tool d'attestat chantunal u en il LehrerOffice?

Tant cun il tool d'attestat chantunal sco er cun il LehrerOffice pon vegnir cumprovads mo quels roms d'elecziun che figureschan en las tavlas da lecziuns. Ils roms d'elecziun "chant e musica" e "teater, gieu figurativ" vegnan cumprovads cun "frequentà". Tut ils auters roms d'elecziun ston vegnir validads. Ils purtaders da scola èn libers da porscher roms d'elecziun che na figureschan betg en las tavlas da lecziuns. Ma quels roms na pon vegnir cumprovads ni cun il tool d'attestat ni cun il LehrerOffice. Attestaziuns d'avair frequentà ulteriurs roms d'elecziun, certificats da lingua e.u.v. pon dentant vegnir agiuntads a la mappa d'attestat u menziunads en il rapport davart l'emprender.

Cuntegna il PI21 GR prescripziuns liantas per la materia / ils cuntegns / ils stgalims da cumpetenzza dals roms d'elecziun u pon las persunas d'instrucziun concepì libramain il cuntegn dals roms d'elecziun?

Il Plan d'instrucziun 21 GR vala per roms obligatorics. Las persunas d'instrucziun pon concepì libramain il cuntegn dals roms d'elecziun. Per roms d'elecziun che vegnan purschids complementarmain ad in rom obligatoric (p.ex. art figurativ, linguas estras) duain las persunas d'instrucziun tscherner ils temas s'orientond vi dal Plan d'instrucziun 21 GR (cf. [tavlas da lecziuns](#) da la scola populara dal Grischun a partir dal 2018/19, remartgas davart ils roms d'elecziun [3. ciclus]).

Èn previsas cumpetenzas per ils roms d'elecziun (incl. stgalims da cumpetenzza e cumpetenzas fundamentalas)?

I n'existan naginas prescripziuns chantunalas.

Tge pratica vala per dar notas en ils roms d'elecziun, sch'i na vegn betg lavorà vi da las cumpetenzas prescrittas dal PI21?

La pratica per dar notas en ils roms d'elecziun n'è betg outra che quella en ils roms obligatorics. Er en ils roms d'elecziun èn las finamiras da l'instrucziun che las persunas d'instrucziun fixeschan sezzas, il punct da referiment central per giuditgar lur scolaras e scolaras.

6.14 Tavla da lecziuns etica, religiuns, cuminanza

Per il nov rom ERC è prevista ina lecziun per emna. En il plan d'instrucziun è ERC ina part dal champ NUS. Po ERC pia er vegnì instrui en blocs – analogamain a temas d'istorgia u da scienzas naturalas?

En il chantun Grischun è ERC in rom independent. Uschia vegnan ils trais champs da cumpetenzza 10, 11 e 12 dal Plan d'instrucziun 21 GR, ils quals èn attribuids al rom ERC, instruids en atgnas lecziuns.

Dastga ERC vegnir instrui en in ritmus da 2 emnas sco lecziun dubla?

Gea. ERC dastga vegnir instrui en moda cursorica mintga 2. emna sco lecziun dubla, dentant betg sco lecziun dubla per emna durant in semester e l'auter semester nagut. L'instrucziun cursorica è impurtanta, perquai ch'il rom ERC tracta er aspects da las dumondas da la vita.

6.15 Tavla da lecziuns religiun

En las tavlas da lecziuns da la scola populara dal Grischun na fa il rom "religiun" betg part dal total da las lecziuns obligatoricas a partir da l'onn da scola 2018/19. Po vegnir deducì da quai che la religiun na sto betg pli vegnir cumprovada en ils uraris da las scolas?

Na. Er cun las novas tavlas da lecziuns è il rom "religiun" in rom obligatoric e sto vegnir cumprovà vinavant en ils uraris da las scolas per tut ils onns da scola cun mintgamai 1 lecziun per emna (cf. las [tavlas da lecziuns](#) da la scola populara dal Grischun a partir da l'onn da scola 2018/19 sco er ils art. 26 al. 1 e 27 al. 1 da l'[ordinaziun da scola](#)). Ils uraris vegnan examinads mintga onn da la surveglianza da scola (cf. art. 72 al. 1 [ordinaziun da scola](#)). En quest connex vegn er examinà, sch'il rom "religiun" è cumprovà.

6.16 Tscherna dals meds d'instrucziun e da las metodas

Tge libertads han las personas d'instrucziun per tscherner las metodas ed ils meds d'instrucziun?

Sin la pagina d'internet dal USS vegn publictà mintga onn il [register dals meds d'instrucziun](#) che cuntegna ils meds d'instrucziun obligatorics e recumandads. Quels correspundan fermamain al plan d'instrucziun. Bliers auturs da meds d'instrucziun èn er stads auturs dal Plan d'instrucziun. Tenor l'art. 60 da la lescha da scola han las personas d'instrucziun il dretg da concepì libramain lur instrucziun (PI21 GR [Chapientscha da l'emprender e da l'instrucziun](#)).

Vala per la purschida da talian sco rom d'elecziun (per l'approfondaziun) l'obligatori dal med d'instrucziun?

Na. Las finamiras ed ils cuntegns dal Plan d'instrucziun 21 GR furman la basa per tscherner ils meds d'instrucziun ed ils meds d'emprender (guardar [meds d'instrucziun obligatorics e recumandads](#)).

6.17 Situaziun dals meds d'instrucziun

Co vesa ora la situaziun dals meds d'instrucziun concernent il PI21 GR?

Sin la pagina d'internet dal USS vegn descritta la [situaziun actuala tar ils meds d'instrucziun](#) per tut las regiuns linguisticas.

Per la producziun da meds d'instrucziun stattan a disposiziun il preventiv ordinari per meds d'instrucziun ed il personal respectiv. Actualmain n'è la purschida per scolas rumantschas e talianas betg completa.

Vegn remplazzà u renovà il med d'instrucziun per la scola primara "Grandi amici"?

Il med d'instrucziun "Grandi amici 1 + 2" vegn mantegnì per la 3. fin 5. classa. En vista al Plan d'instrucziun 21 GR ha lieu amez la 5. classa ina midada da "Grandi amici 3" al med d'instrucziun "Amici d'Italia 1". Questa midada vegn fatga, perquai ch'il Plan d'instrucziun 21 GR metta a disposiziun dapli lecziuns da talian en la 3. e 4. classa dal stgalim primar.

Indicaziuns exactas en chausa èn cuntegnidas en il "Register dals meds d'instrucziun per l'onn da scola 2017/18".

Co è colliada la scrittira da basa cun ils meds d'instrucziun rumantschs?

La scrittira da basa è ina scrittira currenta. Perquai na vegn ella per regla betg duvrada en ils meds d'instrucziun sco scrittira stampada.

In'excepziun èn ils carnets da lavur ch'èn concepids explicitamain per introducir e per exercitar la scrittira da basa.

Per il Grischun èn planisads ils suandants carnets da lavurs per l'onn 2018:

Sutsilvan: carnet da lavur per la scrittira da basa tar "Liger. A co!"

Puter: carnet da lavur per la scrittira da basa tar "Ler. E cu!"

Vallader: carnet da lavur per la scrittira da basa tar "Leger. E co!"

Rumantsch grischun: carnet da lavur per la scrittira da basa tar "Passins"

Sursilvan: carnet da lavur per la scrittira da basa per la 1. classa primara, independentamain dals meds d'instrucziun

Talian: carnet da lavur per la scrittira da basa per la 1. classa primara, independentamain dals meds d'instrucziun

Per las scolas cun lingua da scola tudestg existan gia oz divers carnets da lavur e differentas materialias per emprender la scrittira da basa.

Exista in med d'instrucziun obligatoric per il plan d'instrucziun dal modul Medias ed informatica?

Differentas chasas edituras èn londervi d'elavurar meds d'instrucziun per il rom "Medias ed informatica". Gia cumpari è il med d'instrucziun "inform@21" da la chasa editura per meds d'instrucziun da Son Gagl per la 5. e 6. classa.

Ils proxims onns vegnan er la chasa editura Klett und Balmer sco er la chasa editura per meds d'instrucziun da Turitg a publitgar meds d'instrucziun. Il med d'instrucziun da Turitg che cumpara sut il titel "connected" vegn previsiblmain ad esser il sulet che cuvra il PI 21 GR per la 5. e 6. classa sco er per il stgalim secundar I.

Uschespert ch'ils meds d'instrucziun èn avant maun, vegni examinà, sch'igl è raschunaivel d'als translatar en ulteriuras linguas da scola e d'als declerar sco obligatorics.

6.18 Giudicament, Notas ed attestats

Datti vinavant notas ed attestats?

La lescha da scola na vegn betg midada. I vegn a dar vinavant notas ed attestats. Il princip dal giudicament complessiv (art. 38 da l'ordinaziun da scola) na stat betg en cuntradiziun cun il giudicament orientà a las competenzas. En las furmazions supplementaras obligatorias vegni mussà co ch'i po vegnir instrui e giuditgà a moda orientada a las competenzas.

Cun l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 GR vegnan mess a disposiziun novs formulars d'attestat a las personas d'instrucziun. En la 3. classa dal stgalim secundar I vegn introduci il Plan d'instrucziun l'onn 2019/20, pia 1 onn pli tard ch'en las autras classas. Tge formulars d'attestat dovran las personas d'instrucziun l'onn da scola 2018/19 per las 3. classas dal stgalim secundar I?

Per far ils attestats da las 3. classas dal stgalim secundar I l'onn da scola 2018/19 vegn a star a disposiziun anc vinavant il tool d'attestat actual.

Dovri en l'avegnir sumegliantamain bler temp per prender decisiuns da giudicament en il team sco fin ussa?

Gea, quai vegn a duvrar pli u main tuttina bler temp.

Cumpetenzas da basa e dar notas: Tge nota vegn dada en l'attestat, sche la cumpetenzas da basa è vegnida ademplida?

Questa dumonda vegn respundida en il manual d'agid *Diagnosa, promover, giuditgar*. Fin l'atun 2017 cumpara quest manual en tut las trais linguas chantunalas.

Datti en il rom matematica en l'attestat er vinavant mintgamai ina nota per geometria ed ina nota per aritmetica/algebra?

Gea, sin il stgalim secundar I vegni a dar en l'attestat er vinavant mintgamai ina nota per geometria ed ina nota per aritmetica/algebra.

En il rom ERC na vegnan dadas naginas notas sin il stgalim primar. La frequentaziun vegn cumprovada cun "frequentà". Tge èn ils motivs per questa decisiun?

En il chantun Grischun ha il rom ERC in status spezial. El è etablì gia sin il stgalim primar sco rom autonom. Il motiv per quai è ch'il "model 1+1" è vegnì acceptà en la votaziun dal pievel dals 17 da matg 2009. Tut ils auters chantuns da la Svizra tudestga han il rom NUS sin il stgalim primar. Quai correspunda al Plan d'instrucziun 21 che divide il champ "natira, uman e societad" (NUS) pir sin il stgalim secundar I en ils roms ERC / "natira e tecnica" (NT) / "spazis, temps e societads" (STS) ed "economia, lavur e tegnairchasa" (ELT).

Il plan d'instrucziun NUS per il stgalim primar sa cumpona da 12 champs da cumpetenza che pon vegnir attribuids als secturs ERC, NT, STS ed ELT. Da quests 12 champs da cumpetenza èn 3 vegnids attribuids en il chantun Grischun al rom ERC.

Sch'i vegniss dada ina nota en il rom ERC sin il stgalim primar, signifitgass quai che questa nota ha la medema paisa sco la nota per il rom NUS (e per tut ils auters roms). Uschia survegniss il rom ERC, che vegn cumprovà mo en il chantun Grischun, ina gronda paisa en la relaziun cun las cumpetenzas che ston vegnir elavuradas. Ultra da quai serva il rom ERC tenor il Plan d'instrucziun 21 GR er ad approfondar dumondas da la vita e cuntegna en il chantun Grischun er la pussaivladad d'approfondar situaziuns actualas e temas dal mintgadi da scola.

Per quest motiv vegni renunzià da dar notas sin il stgalim primar e da stgaffir uschia la pussaivladad da concepir l'instrucziun ERC fermamain tenor ils basegns individuals da la classa.

Pervia dal caracter pli cursoric vegn il giudicament en singuls roms (tranter auter er en NUS) continuà sin il stgalim secundar I er cun il Plan d'instrucziun 21 GR analogamain a la regulaziun vertenta.

Il Plan d'instrucziun 21 GR definescha las cumpetenzas che ston vegnir cuntanschidas a la fin d'in ciclus (cumpetenzas da basa). Co èsi pussaivel da definir las cumpetenzas resp. las finamiras che ston vegnir cuntanschidas a la fin da las classas respectivas?

La resposta a questa dumonda sa chatta en il chapitel 3.4 dal [Manual d'agid "Diagnosa – promover – giuditgar"](#), p. 8 ss.

Co vegnan giuditgadas las cumpetenzas d'applicaziun en il plan d'instrucziun dal modul MI? Vegnan giuditgadas las cumpetenzas d'applicaziun, che vegnan elavuradas en auters roms (p.ex. scriver sin tastatura), en ils roms correspondentis u vegnan ellas giuditgadas en il rom MI?

Il giudicament da las cumpetenzas d'applicaziun dal plan d'instrucziun dal modul MI ha lieu per l'ina en il rom MI en furma d'examen summativ che mettan il focus sin applicaziuns specificas.

En auters roms èn las cumpetenzas d'applicaziun da MI impurtantas p.ex. en connex cun retschertgar, cun preschentar, cun elavurar datas e.u.v. e pon vegnir integradas en il giudicament sco cumpetenzas metodicas interdisciplinaras.

Il giudicament da scriver sin tastatura sco abilitad ha lieu en il rom MI (quota da sbagls, tempo).

Sco rom obligatoric sto il rom "orientaziun professiunala" vegnir giuditgà e validà cun ina nota en l'attestat. Co po quest rom, tar il qual il process individual da la tscherna da professiun stat en il center, vegnir giuditgà raschunaivlamain?

Per il rom "orientaziun professiunala" vegnan dadas notas. La regulaziun en quest connex sa chatta, sco per tut ils roms, en las [directivas concernent ils attestats e la promoziun](#). Ulteriuras explicaziuns concernent il giudicament en connex cun il Plan d'instrucziun 21 GR sa chattan en il [manual d'agid "Diagnosa–promover–giuditgar](#). Ultra da quai datti infurmaziuns cumpletantas en il [chapitel "Basas" dal Plan d'instrucziun 21 GR](#).

6.19 Manual d'agid "Diagnosa – promover – giuditgar"

Cun smatgar sin intgins links en ils manuals d'agid digitala "Medias ed informatica" sco er "Diagnosa – promover – giuditgar" cumpara in'annunzia da sbagls. Pertge cumpara quella e tge stoss jau far?

Annunzia da sbagl 1: En il browser cumpara per exempel l'annunzia da sbagl "404". Quai vul dir che la pagina d'internet correspondent n'è – per differents motivs – betg vegnida chattada u n'ha betg pudì vegnir averta. Las paginas d'internet externas, ch'èn colliadas cun links, midan da temp en temp lur structura e lur cuntegns. Uschia n'èn quellas betg pli deponidas al lieu oriund ("links morts").

En il rom dal repassament periodic dals manuals d'agid digitala vegnan controllads tut ils links, e links cun sbagls vegnan curregids.

Annunzia da sbagl 2: En il browser cumpara in'annunzia da sbagl da la software da segirezza.

En cas da configuraziuns da segirezza restrictivas (p.ex. firewall da l'atgna scola u da l'atgna administraziun) na pon singulas paginas d'internet eventualmain betg vegnir avertas. Per regla dovri en quest cas in'adattaziun tras l'administratur local. Eventualmain pon las utilisadras ed ils utilisaders er dar liber sezs singulas paginas. Per laschar dar liber paginas As drizzai a la persuna responsabla per la ICT da Vossa scola.

6.20 Custs

Chaschuna il nov rom ERC custs supplementars?

Il rom etica, religiuns, cuminanza (ERC) vegn realisà sin basa dal model 1+1. Per realisar las novas *tavlas da lecziuns da la scola populara dal Grischun a partir dal 2018/19* è vegnida resguardada questa circumstanza. Tut en tut è la dotaziun totala vegnida augmentada mo levamain sin il stgalim primar (cf. rapport tar la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR, chapitel 3.1). Pervia da l'introducziun da novs roms, pervia da la prescripziun giuridica da s'orientar al dumber da lecziuns d'auters chantuns sco er pervia da las recumandaziuns da la CDEP-T concernent las tavlas da lecziuns è quest augment da lecziuns moderà stà inevitabel. Ma quest augment na sto betg chaschunar en mintga cas custs supplementars. Ils purtaders da scola han la pussaivladad da prender mesiras correspondentas per neutralisar custs supplementars potenzials.

6.21 Glista da noziuns en sursilvan ed en ladin

Nua chattan ins la glista da noziuns (glossari) en sursilvan ed en ladin dal Plan d'instrucziun 21 GR?

Il glossari tudestg – rumantsch grischun – sursilvan – vallader stat a disposiziun sin www.avs.gr.ch sut la rubrica Plan d'instrucziun 21, Referenzas da basa.

7. Autorisaziun d'instruir e permissiun da dar scola

7.1 Instruir sin auters stgalims

Dastga ina persuna d'instrucziun da la scola primara instruir sin il stgalim secundar I e viceversa? P.ex. Dastga ina persuna d'instrucziun da la scola primara instruir medias ed informatica sin il stgalim secundar I, sch'ella ha frequentà en quest rom ina scolaziun supplementara da 3 dis? Dastga il rom ERC vegnir instrui sin il stgalim primar d'ina persuna d'instrucziun dal stgalim secundar I, sch'ella ha ina scolaziun supplementara en ERC?

Las personas d'instrucziun ston avair in diplom renconuschì che correspunda al stgalim u ina permissiun da dar scola ch'è vegnida concedida dal USS (art. 57 da la [lescha da scola](#) e art. 55 da [l'ordinaziun da scola](#)). Instruir sin in stgalim, per il qual ins n'è betg scolà, è mo pussaivel cun ina permissiun da dar scola dal USS. Q.v.d. ch'ina persuna d'instrucziun da la scolina na po betg instruir in rom sin il stgalim primar, sch'ella n'ha betg la permissiun da dar scola dal USS: Il medem vala per ina persuna d'instrucziun dal stgalim secundar I. Er ella na dastga betg instruir in rom sin il stgalim primar senza ina permissiun da dar scola.

Tge furmaziuns supplementaras obligatoricas frequentan personas d'instrucziun che n'han betg il diplom per il stgalim ch'ellas instrueschan?

Las personas d'instrucziun frequentan las furmaziuns supplementaras obligatoricas e las scolaziuns supplementaras per ils roms ch'ellas instrueschan, q.v.d. ellas ston frequentar ils [kurs obligatorics](#) che valan per lur funcziun. Supplementarmain dovri ina permissiun da dar scola dal USS, sche la persuna d'instrucziun n'ha betg la scolaziun per il stgalim respectiv.

Pertge dovran las personas d'instrucziun scolaziuns supplementaras en ERC ed en orientaziun professiunala, sch'ellas han gea l'autorisaziun d'instruir quests roms sin basa da la patenta dal stgalim?

Il USS ha pronunzià in [obligatori](#) per las scolaziuns supplementaras, perquai ch'i sa tracta da novs roms cun novs cuntegns. La furmaziun supplementara obligatorica duai garantir la qualidad da l'instrucziun.

Dastga ina persuna d'instrucziun che ha la scolaziun per il stgalim secundar l tutina instruir il rom "orientaziun professiunala", sch'ella n'absolva betg la scolaziun supplementara respectiva?

Ina persuna d'instrucziun cun ina patenta dal stgalim ha da princip l'autorisaziun d'instruir ils roms da ses stgalim. Ulteriuras explicaziuns èn cuntegnidas en las "directivas davart l'autorisaziun d'instruir per personas d'instrucziun senza diplom reconuschì sco er davart l'admissiun da personas spezialisadas per mesiras pedagogic-terapeuticas". Tenor la lescha da scola po il USS pronunziar obligatoris, e las direcziuns da las scolas èn supplitgadas d'exequir quels.

Tut las furmaziuns supplementaras obligatoricas gidan a garantir la qualidad da l'instrucziun. Las direcziuns da las scolas han la pussaivladad da surdar tals roms da preferenza a personas d'instrucziun che han frequentà furmaziuns supplementaras specificas.

Co tracta il chantun personas extrachantunalas che s'annunzian per plazzas da personas d'instrucziun?

Resguardond las disposiziuns da la lescha da scola sco er las regulaziuns respectivas davart la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR tutgan decisiuns da personal er vinavant al champ da responsabladad dal purtader da scola.

8. Pedagogia speziala

Il Plan d'instrucziun 21 e las tavlas da lecziuns valan conform al senn er per las instituziuns da la scolaziun speziala (art. 1 al. 2 da la [lescha da scola](#)). Las dumondas frequentas da quest chapitel pertutgan unicamain il sector da la pedagogia speziala.

8.1 Organisaziun da las furmaziuns supplementaras obligatoricas

Tgi è responsabel tar l'uffizi per la scola populara ed il sport per dumondas che las instituziuns da la scola speziala han en connex cun la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR e co vegnan accumpagnadas las scolas spezialas tar la realisaziun?

Persunas da contact per las instituziuns da la scola speziala èn las direcziuns dal sector pedagogia speziala. Quellas cusseglian las scolas spezialas areguard las structur regularas existentas, q.v.d. en il rom da las visitas da surveglianza sco er dal princip da clamar.

[Persuna d'instrucziun SSI: Tgi è responsabel per planisar las furmaziuns supplementaras obligatoricas?](#)

En la disposiziun da l'uffizi dals 7 da mars 2017 è vegnids fixads ils [kurs obligatorics](#) per mauns da las persunas d'instrucziun. Entaifer quest rom decidan las direcziuns da las scolas davart l'admissiun da las persunas d'instrucziun a las furmaziuns supplementaras obligatoricas. Per planisar las furmaziuns supplementaras obligatoricas per las persunas d'instrucziun SSI èn responsablas las direcziuns da las scolas regularas, nua che questas persunas d'instrucziun èn engaschadas. Sche persunas d'instrucziun SSI èn engaschadas en pliras scolas, discutan ellas lur basegn personal da furmaziuns supplementaras obligatoricas cun las direcziuns da las scolas respectivas. Las direcziuns da la scolaziun speziala integrativa da las instituziuns da la scola speziala controlleschan las furmaziuns supplementaras da las persunas d'instrucziun SSI en il rom da lur incumbensas directivas.

[Vegnan las FSS per las instituziuns da la scolaziun speziala adattadas a la grupp en mira respectiva conform al basegn da promoziun spezial da las scolaras e dals scolar?](#)

Gea, quai è la finamira. Per ademplir quella mainan il USS e la SAPGR actualmain discurs cun la scola auta da pedagogia curativa.

[Dastgan er persunas d'instrucziun che instrueschan partziuns dal stgalim secundar I en ina scola speziala frequentar la scolaziun supplementara en etica, religiuns, cuminanza \(stgalim primar\)?](#)

Na. A la scolaziun supplementara en etica, religiuns, cuminanza (ERC) èn admessas mo persunas d'instrucziun dal stgalim primar tenor la disposiziun davart ils [kurs obligatorics](#). Per persunas d'instrucziun interessadas che n'èn betg admessas a las furmaziuns supplementaras obligatoricas porscha la SAPGR previsiblamain pli tard questa ed autras furmaziuns supplementaras tar il Plan d'instrucziun 21 GR sco furmaziuns supplementaras facultativas. Ils custs respectivs po l'instituziun da la scolaziun speziala surpigiar en il rom dal preventiv da furmaziun supplementara approvà.

[Dastgan er persunas d'instrucziun dal stgalim secundar I en scolas spezialas frequentar las furmaziuns supplementaras ch'èn obligatoricas per persunas d'instrucziun dal stgalim primar?](#)

Na. Las gruppas en mira che figureschan en la disposiziun davart ils [kurs obligatorics](#) èn liantas er per las scolas spezialas. Per persunas d'instrucziun che n'èn betg admessas a las furmaziuns supplementaras obligatoricas porscha la SAPGR differentas furmaziuns supplementaras tar il Plan d'instrucziun 21 GR analogamain sco furmaziuns supplementaras facultativas. Ils custs respectivs po l'instituziun da la scolaziun speziala surpigiar en il rom dal preventiv da furmaziun supplementara approvà.

Valan personas d'instrucziun che instrueschan partiziuns da la scolaziun speziala postobligatorica (classe d'integraziun professiunala / classe da tscherna da professiun en ina scola speziala) sco personas d'instrucziun dal stgalim secundar I?

Gea. Tenor l'art. 43 al. 3 da la [lescha da scola](#) vegn la scolaziun speziala postobligatorica (classe d'integraziun professiunala / classe da tscherna da professiun) attribuida al stgalim secundar I. Las personas d'instrucziun che instrueschan partiziuns resp. singulas scolaras e singuls scolars dal 10./11. onn da scola en scolas spezialas, valan sco personas d'instrucziun da la scola populara.

8.2 Mesiras da la pedagogia speziala / adattaziuns da las finamiras da l'instrucziun / dispensaziun da roms / cumpensaziun da dischavantatgs

Èn finamiras da l'instrucziun e cumpetenzas da basa il medem?

Na. Las cumpetenzas da basa inditgeschan quels stgalims da cumpetenza che las scolaras ed ils scolars duain cuntanscher il pli tard fin la fin dal ciclus respectiv. En il decurs dal ciclus cuntanschan las scolaras ed ils scolars las cumpetenzas da basa en differents muments. Per singulas scolaras e scolars pon las cumpetenzas da basa vegnir adattadas en cas da basegn tenor las directivas concernent ils attestats e la promoziun (adattaziun da las finamiras da l'instrucziun).

Il Plan d'instrucziun 21 formulescha cumpetenzas. Quellas pon vegnir duvradas da la persona d'instrucziun sco basa per formular finamiras da l'instrucziun. Or d'ina optica cumplessiva descrivan las finamiras da l'instrucziun areguard il stadi d'emprender e da svilup individual, vi da tge ch'ina scolara u in scolar lavura gist.

En cas da mesiras da la pedagogia speziala senza adattaziun da las finamiras da l'instrucziun vegnan formuladas finamiras da l'instrucziun che adempleschan las cumpetenzas da basa che valan en la scola regulara. Quai po per exempel esser il cas per scolaras e scolars cun in cumportament problematic. En cas da mesiras da la pedagogia speziala cun adattaziun da las finamiras da l'instrucziun vegnan formuladas finamiras da l'instrucziun tut tenor las premissas individualas en relaziun cun las cumpetenzas da basa.

Vegni spetgà che dapli PCS ston vegnir engaschads, sch'i n'è betg pli pussaivel da betg pli eleger il talian sin il stgalim secundar I?

I na vegn betg fatg quint ch'il Plan d'instrucziun 21 chaschunia dapli mesiras da la pedagogia speziala che fin ussa. Las cumpetenzas ed ils cuntegns dal Plan d'instrucziun 21 valan da princip per tut ils uffants. Sche singulas scolaras e singuls scolars na cuntanschan betg las cumpetenzas da basa en in u en plirs roms, vegn giuditgà il stadi d'emprender individual, uschia che mesiras da promoziun, che empermettan in success, pon vegnir iniziadas (mesiras da la pedagogia speziala senza adattaziun da las finamiras da l'instrucziun). Sche quai na basta betg, pon las cumpetenzas da basa vegnir adattadas en il cas singul sin fundament da las regulaziuns chantunalas (mesiras da la pedagogia speziala cun adattaziun da las finamiras da l'instrucziun). In'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun po ir fin a la dispensaziun d'in rom (PI21 GR [survista](#))

Quant enavant sa mida la concessiun da la cumpensaziun da dischavantatgs per uffants cun dislexia u discalculia cun l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21? Èsi correct ch'i dovra per uffants cun difficultads da leger e d'ortografia da nov a partir da la 5. classa in status da Pin-c e che la cumpensaziun da dischavantatgs na vegn betg pli concedida?

En la scola populara dal Grischun n'èn questas basas areguard la relaziun tranter il plan d'instrucziun e la cumpensaziun da dischavantatgs betg sa midadas cun l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21. Las [directivas concernent la cumpensaziun da dischavantatgs](#) valan perquai vinavant.

8.3 Link tar la scola auta interchantunala da pedagogia curativa (SAPC)

Ulteriuras dumondas frequentas ed infurmaziuns davart il Plan d'instrucziun 21 e davart la pedagogia speziala sa chattan sin la pagina d'internet da la [scola auta interchantunala da pedagogia curativa](#) (SAPC), nua che la tematica vegn illustrada ord vista da l'instrucziun e da la perscrutaziun.

9. Stgalim secundar II: scola media

9.1 Orientaziun a las cumpetenzas

[Vegni instrui er en la scola media en moda orientada a las cumpetenzas?](#)

La scola media na tutga betg tar la scola populara. Perquai decida qua l'uffizi per la furnaziun media-superiura en chaussa.

9.2 Plan d'instrucziun 21 GR en il gimnasi inferiur

[Vegn il Plan d'instrucziun 21 GR er introduci en il gimnasi inferiur?](#)

Na. Il Gimnasi inferiur na tutga betg tar la scola populara.

9.3 Colliaziun dal stgalim secundar I cun il stgalim secundar II

[Tge premissas unitaras creescha la scola populara per las scolas che suonan?](#)

Il Plan d'instrucziun 21 definescha cumpetenzas da basa liantas per tut ils roms. En il 3. ciclus vegn tschentà in punct d'orientaziun che descriva vi da tge cumpetenzas ch'i sto vegnir lavurà fin a la mesadad da la 2. classa dal stgalim secundar I

Per garantir che l'instrucziun sin il stgalim secundar II possia vegnir suandada, survegnan las scolas rumantschas e talianas dapli lecziuns per la 1. lingua estra (tudestg). Cun l'individualisaziun en la 3. classa dal stgalim secundar I pon las scolaras ed ils scolars metter accents tut tenor las pretensiuns individualas sin il stgalim secundar II, er en il sector da las linguas.

9.4 Examen d'admissiun

Tge consequenzas ha l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 GR per ils examens d'admissiun a las scolas medias?

Davart questa dumonda decida la gruppa directiva per ils examens d'admissiun a las scolas medias grischunas.

9.5 Dumber d'emnas da scola

Vegn il dumber d'emnas da scola er augmentà da 38 a 39 en las scolas medias?

Na. La scola media na tutga betg tar la scola populara. Perquai decida qua l'uffizi per la furnaziun media-superiura en chaussa.

10. Survista dals links

[Plan d'instrucziun 21 GR](#)

[Tavlas da lecziuns](#)

[Rapport tar la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR](#)

[Leporello](#) da la versiun sin A4 (la brochura po vegnir retratga tar il [USS](#)).

[Lescha davart las scolas popularas dal chantun Grischun dals 21 da mars 2012 \(lescha da scola; DG 421.000\)](#)

[Ordinaziun tar la lescha da scola dals 25 da settember 2012 \(ordinaziun da scola; DG 421.010\)](#)

[Curs obligatorics dal Plan d'instrucziun 21 GR](#)

[Scola auta interchantunala da pedagogia curativa \(SAPC\)](#)